

BYGGPLATS

■ ■ ■ 2-2018

SUNDSVALL

SUNDSVALL VÄXER

Mer än 30 projekt
byggstartar

Stor satsning
på fjärrvärme
i Njurunda

Guide: Ta dig
fram under
byggtiden

Så blir nya
resecentrum
vid järnvägen

Sundsvall växer

Vi blir allt fler Sundsvallsbor och nu ställer vi om för att anpassa kostymen. När näringslivet växer, fler studenter flyttar in och nya små sundsvallsbor är på väg behöver vi skapa mer plats för oss alla. Vi behöver bygga fler bostäder, skapa bättre trafiklösningar, bygga nya vattenledningar och mycket mer.

VOLVO L60H HJULLASTARE MED LOCK-UP

DEN BÄSTA BLEV PRECIS ÄNNU BÄTTRE

Auktoriserad återförsäljare av
Volvo Construction Equipment
Swecon Anläggningsmaskiner AB
Växel: 010 - 556 08 50
www.swecon.se

Låt upptraderade L60H sköta de allra tyngsta uppgifterna – den är konstruerad för att få mer gjort med lägre bränsleförbrukning. Med en ny viktoptimerad lastenhet, omarbetad motvikt och ökad topphastighet på 50 km/h, tack vare den valbara lock-up-funktionen, har nästa generations hjullastare upp till 20 % högre bränsleeffektivitet.

Mer information: Leif-Åke Strömstedt, Swecon i Sundsvall på 070 - 398 63 13.

Volvo Construction Equipment

Smygstarta din bostadsdröm

Drömmar förändras med tiden. Bostaden som kändes rätt igår, kanske upplevs annorlunda idag. När du letar efter nytt, förbereder vi försäljningen och ser till att bostaden är redo. När du är det. Att vara väl förberedd ger en riktigt bra affär. Välkommen till oss med dina drömmar. Och dina frågor.

Läs mer på svenskfast.se/smygstart

SVENSK FASTIGHETSFÖRMEDLING

SUNDSVALL | RÅDHUSGATAN 25 | TEL 060 16 60 70 | SVENSKFAST.SE/SUNDSVALL

I detta
nummer

18

FOTO: ANNA THORS

6 Det nya Sundsvall växer fram.

9 Sundsvall växer. En mängd bygg- och infrastrukturprojekt pågår eller är i startgroparna.

12 Trafik. Så tar du dig fram i stan under byggtiden.

18 Gropen. Den mäter 31 gånger 16 meter och är ytterligare ett tecken på allt som byggs och rustas – även under marken.

20 Konstnavet. Den gamla busstationen förvandlas med hjälp av konst.

26 Nyinflyttade. I kvarteret Hermes på Södermalm har hyresgästerna flyttat in i Mitthems senaste nybygge.

28 Njurunda växer. Fjärrvärmen byggs ut till Njurundabommen.

30 Kyla på gång. Fjärrkyla kan bli nästa stora infrastruktursatsning.

32 Vi som bygger Sundsvall. Ulrika Sundgren håller i bygget av nya E14.

34 Alexandra har huvudrollen. Bakom kulisserna på filmen om Sundsvalls tillväxt.

36 Nya i stan. Möt nyinflyttade från Bombay och Uppsala samt lotsen som hjälper dem att komma till rätta i sin nya hemstad.

40 Samlade resor. Ett nytt resecentrum vid Centralstationen börjar ta form.

44 Järnvägssatsning. Trafikverket bygger om Sundsvalls bangård.

48 Bilden. Konsten på Ismagasinet.

50 Förr & nu. Storbron var en gång en träbro, nu rivs den nuvarande betongbron och Storbron version 3 byggs i stället.

ILLUSTRATION: MAF

FOTO: ANNA THORS

BYGGPLATS
byggplatssundsvall.se

Byggplats Sundsvall ges ut av Bättre Media i Sverige i samarbete med Trafikverket, Sundsvalls kommun, Mitthem, MittSverige Vatten & Avfall, Sundsvall Logistikpark och Sundsvall Energi.

Byggplats Sundsvall delas ut till alla hushåll i Sundsvalls kommun och sprids via tidningens samarbetspartners.

Upplaga: 50 000 ex.

Tryck: V-TAB. **Distribution:** SDR.

Redaktion: Journalisthuset, Storgatan 11, 852 30 Sundsvall.
info@journalisthuset.se

Annonser: Medialinvest, Terminalvägen 12, 861 36 Timrå.
Tel: 060-57 21 50.

Medarbetare i detta nummer:
Thomas Ekenberg, Johanna Karlsson,
Anna Thors.

Omslagsbild Kristofer Lönnå.

Inför vintersäsongen
2018/2019

Ställnings Byggarna

I SUNDSVALL AB

i samarbete med

A Member of
The Linde Group

AGA

... förutom **BYGGNADSSTÄLLNINGAR** och **VÄDER-SKYDD** ordnar vi också värmen till byggarbetsplatsen med **GASOL**. Tillsammans levererar vi hela konceptet för Er uppvärmning av vinterbygget.

Tel: 060-17 30 80
www.stallningsbyggarna.se

Nitro Consult utför omgivningskontroller
i samband med byggande i berg och mark

Nitro Consult

Kontakta oss 060-171940
sundsvall@nitroconsult.se
www.nitroconsult.se

VI GÖR ENERGIANLÄGGNINGAR FÖR STORA FASTIGHETER

Vi hjälper dig som är fastighetsägare
med en helhetslösning för bergvärme.

BERGVÄRME FÖR:

Bostadsrättsföreningar
Nybyggnation
Industrifastigheter

STYRD BORRNING TILL:

Gas Fjärrvärme
Vatten Avlopp
Tryckavlopp Självfallsledning
Elledningar Bredband/Fiber

GEOTEC
Småttida Beredningsproffs Svenska Byggnadsföretag

Tel 060-91680

www.jwbrunnsborrning.se

Här växer det så det knakar!

Investeringar på åtskilliga miljarder är på gång under de närmaste åren. Här är några av de viktigaste projekten.

KARTA & ILLUSTRATIONER: ANNIE PALMGREN & JOHANNA KARLSSON

NYA TOMTER

Kommunen planerar för ett 70-tal nya småhustomter. Först ut är ett område i Kovland. Läs mer på sid 16.

BOSVEDJAN

NYA BOSTÄDER

Vid Bågevägen bygger Mitthem två höghus med havs- och skogsutsikt. 88 lägenheter som ska stå klara i slutet av 2019. Läs även om inflyttare i Mitthemens senaste hyreshus på Södermalm på sidan 26.

GRANLOHOLM

BERGSÅKER

VIKTIG JÄRNVÄGSLÄNK

Bergsåkersträngeln gör det enklare för godstrafiken via järnväg och omfattar bland annat broar över Selångersån och Timmervägen.

VÄSTRA STATION

Ny plattform och nytt uppställningsspår byggs liksom nya parkeringar och ny gång- och cykelbana. Dessutom rustas själva stationsbyggnaden. Läs mer på sidan 46.

LEDNINGSNÄTET

En omfattande upprustning och förstärkning av va-nätet i centrala stan pågår och märks bland annat vid Nybrogatan. Läs mer på sidan 18.

E14

Sträckan Sundsvall-Blåberget byggs om till fyrfilig väg där hastigheten kan höjas till 100 km/h. Läs mer på sid 32.

NACKSTA

ALLIERO

Här planeras för en ny centrumnära stadsdel.

HÅLLPLATS STEN

Stadstrafiken flyttas från Storgatan och blir ett tryggt läge för

VÄG 562

Gamla E4 anpassas till stadsgata. Första etappen går från Skönsberg till Selångersån.

STORBRON

Den nuvarande bron över ån byts ut. Trafiken leds över en tillfällig bro fram till dess att den nya bron står klar 2020.

ÖSTERMÄLM

SIDSJÖN

NAVET FÖRÄNDRAS

Stadsbussarna flyttar från Navet och platsen intas av grönska, färg och konst. Läs mer på sidan 20.

NYA PARKERINGAR

Ett parkeringshus med 450 platser byggs i kvarteret Stuvaren mitt emot Centralstationen. Läs mer på sidan 42.

Besökstips!

Stenstan Visitor Center i Stads-
huset har utställningar om såväl
Sundsvalls historia som aktuella
byggprojekt. Interaktiva skärmar
används för att ge en inblick i den
pågående byggbommen.

LOGISTIKPARK

Ny miljöcertifierad kombiterminal och
containerhamn. Knutpunkt för tåg,
båt och lastbil.

NY STADSDEL

Vid Norra kajen fortsätter
bygget av nya lägenheter.

NYTT RESECENTRUM

Långfärdsbussarna flyttas till central-
stationen när det nya resecentrum står
färdigt 2020. Läs mer på sidan 40.

SÖDRA KAJEN

I området vid Södra kajen rustas Rosen-
borgskajen. Ytterligare ett attraktivt
promenadstråk byggs längs havet.

DUBBELSPÅR

Den första delen av utbyggnad av dubbel-
spår på Ostkustbanan pågår i Dingersjö,
som också innefattar en ny tågstation i
Njurundabommen.

FJÄRRVÄRME

Nätet för fjärrvärme byggs ut till
Njurundabommen. Läs mer på
sidan 28.

**Vill du veta mer
om alla projekt?**

Läs mer på
sundsvallvaxer.se

A close-up photograph of pink cherry blossoms in bloom against a clear blue sky. A small black and red bee is visible near the center, hovering over the flowers. The blossoms are in sharp focus in the foreground, while others are blurred in the background.

Håll utkik i postlådan
**Snart kommer
miljöalmanackan!**

**MittSverige
Vatten&Avfall**

Heffners allé får ny beläggning i ett av alla byggen som pågår runt om i Sundsvall.

Byggboom pågår

Det byggs och grävs på många håll i Sundsvall just nu vilket medför att vägar och körfält tillfälligt stängs av, parkeringsplatser flyttas och trafiken leds om. Irriterande, tycker en del om alla bygg- och infrastrukturprojekt som pågår samtidigt. Kanon att det satsas och att staden utvecklas, tycker andra.

Möt duon som har i uppgift att berätta om alla investeringar. VÄND!

Tidigare i höst var det ett byggkalas på Stora torget som fick ersätta det symboliska spadtaget för 30 projekt. Alfred Lundqvist var en av många som lockades av möjligheten att få ratta en grävare via simulator.

Ställ om till byggtid

Huvudaktörerna Trafikverket och Sundsvalls kommun samverkar för att nå ut med information om alla byggprojekt och trafikstörningar. Sajten sundsvallväxer.se är navet i arbetet för att berätta om allt som händer just nu i Sundsvall.

TEXT: THOMAS EKENBERG FOTO: ANNA THORS OCH NATHALIE LUNDQVIST

Tidigare i höst hölls ett Byggkalas på Stora torget som fungerade som ett alternativt spadtag för mer än 30 olika bygg- och infrastrukturprojekt i Sundsvallsregionen. Det är allt från miljardsatsningar på Ostkustbanan till stora väginvesteringar som den nya E14, men även satsningar under mark på va-nätet och fjärrvärme. Mycket sker också i de centrala delarna av stan där bygget av en ny Storbrogata och ombyggnaden av gamla E4 kanske är de som berör Sundsvallsborna mest.

Att så mycket sker samtidigt är också en utmaning ur ett informationsperspektiv.

– Eftersom det handlar om så många projekt med många olika aktörer, och att många av dem innebär störningar, så insåg vi ganska tidigt att vi måste skapa nya vägar för att kommunicera med Sundsvallsborna, säger Marie Lundqvist, kommunikatör på Trafikverket.

Vinster för medborgarna

Tillsammans med Sundsvalls kommun och dess bolag, som MittSverige Vatten & Avfall och Sundsvall Logistipark, har informationen samordnats.

– Vi ser stora vinster, inte minst för medborgarna, med att hålla ihop kommunikationen i stället för att alla aktö-

rer var och en ska kommunicera på sitt håll, säger Linnea Lång, kommunikatör på stadsbyggnadskontoret.

En av lösningarna heter sundsvallväxer.se, en sajt där information om alla pågående och planerade projekt samlas. Här kan man läsa om reparationer av vägräcken och varningar för begränsad framkomlighet på specifika gator men även om framtida planer på nya stadsdelar, detaljplaner och planprogram.

– Tanken är att man ska hitta information om allt som pågår och planeras. Du ska kunna se vad som händer på din gata, eller läsa om nya bostadsprojekt om du är intresserad av det,

Marie Lundqvist och Linnea Lång, kommunikatörer på Trafikverket och Sundsvalls kommun, samordnar informationen om alla byggprojekt i Sundsvall.

berättar Linnea Lång.

Hon tipsar även om att man kan prenumerera på nyheter om olika projekt och trafikstörningar.

– Då får man automatiskt ett meddelande så fort vi publicerar ny information, det kan vara nya bilder eller ny text, kring det du är intresserad av.

Ger förståelse

När det byggs på flera håll samtidigt är det också oundvikligt med trafikstörningar. När en parkeringsplats

försvinner eller framkomligheten försämras på en väg leder det ofta till visst missnöje.

”I dag har vi många som engagerar sig i Sundsvalls tillväxt”

– Det är inte så konstigt att en del blir irriterade, men min erfarenhet är att om vi kan berätta varför vi gräver av en väg eller stänger av en gata så är det lättare att ha förståelse för att det blir stökigt under byggtiden, säger Marie Lundqvist.

– Varje gång vi berättar om ett byggprojekt så vill vi inte

bara tala om alla störningar som det kommer att medföra, utan även tala om varför det byggs och hur det bidrar till att utveckla Sundsvall, konstaterar Linnea Lång.

Attitydförändringar

De som visar sitt missnöje på insändarsidor och i sociala medier har också fått sällskap av inlägg med mer positiva tongångar. Kommunikatorerna noterar ett stort och växande engagemang för stadens utveckling från Sundsvallsborna.

– Byggprojekten berör oss som bor här och särskilt under det senaste året har vi märkt en attitydförändring. I dag har vi många som engagerar sig i frågan ►

Tipsen för dig som ska åka genom stan

■ Att Sundsvalls kommun bygger den nya Storbron samtidigt som Trafikverket bygger om gamla E4 till en stadsgata gör att det blir störningar på två av de viktigaste genomfartslederna.

– Det kommer att gå att ta sig fram, men trafiken kommer periodvis att ledas om och det kan ta lite längre tid, särskilt under rusningstrafik, säger kommunikatörerna Linnea Lång, Sundsvalls kommun, och Marie Lundqvist, Trafikverket, som här ger sina tre bästa tips för dig som behöver åka genom stan under byggtiden.

Välj andra tider

Byggstörningarna kommer främst att märkas vid rusningstrafik på morgon och kväll. Vill du undvika köerna – åk lite före eller efter rusningstid.

Välj andra färdssätt

Att gå eller cykla kan vara lika effektivt eller snabbare för många som ska till jobb och skola i stan.

Välj andra vägar

Undvik i den mån du kan att åka genom centrum om du bara ska passera igenom stan.

Norra kajen är ett av de områden där det tidvis blir trafikstörningar på grund av byggen.

- om Sundsvalls tillväxt, bemöter kritiker på sociala medier och förstår att det som sker är positivt för hela Sundsvall, säger Linnea Lång.

På samma gång

En vanlig fråga som både kommunens och Trafikverkets kommunikatörer får är varför alla byggen sker på samma gång.

– Det har delvis att göra med E4-bygget och Sundsvallsbron som öppnade upp för utveckling av många områden i kommunen, säger Linnea Lång som också påpekar att det kan vara positivt att allt sker på en gång.
– Det blir stökigt, visst, men det är ändå under en begränsad tid. Och sedan blir det bättre.

Marie Lundqvist påpekar också att många av projekten är beroende av och förutsättningar för varandra. Hon tar

kombiterminalen som exempel.

– Eftersom vi vill minska hanteringen av farligt gods i centrala Sundsvall ska kombiterminalen vid Sundsvalls bangård flyttas till den nya logistikparken. Med de nya järnvägsspåren i Bergsåker och Maland får vi en bättre koppling till hamnen. Spåren är i sin tur en förutsättning för logistikparkens funktion.

– Att kombiterminalen flyttar, är också nödvändigt för att kunna bygga om bangården och göra färdigt resecentrum med en gångbro till Östermalm. Omvandlingen av platsen där regionalbussarna är uppställda idag är i sin tur beroende av resecentrum och Hållplats stenstan som i sin tur möjliggör en ombyggnad av gamla Navet...

Hon vill också tipsa om utställningen på Stenstan Vistor Center i Stadshuset där interaktiva skärmar används för att

berätta om byggboomen.

– Utställningen är ett bra första steg för den som vill veta mer om allt som pågår i Sundsvall.

Historisk tid

Linnea Lång jämför med åren efter den stora Sundsvallsbranden 1888 då den pampiga stenstan byggdes upp med över 600 hus på bara sex år.

– Under de närmaste åren investeras många miljarder kronor i Sundsvall, det är en historisk byggboom och häftigt att vi får vara med om detta, säger hon.

– Att många vill bygga och investera i stan är i grunden något positivt och betyder att Sundsvall är attraktivt. Det är något vi ska vara stolta över, inflikar Marie Lundqvist. ■ ■ ■

VARNING FÖR KÖER

Vi arbetar just nu för fullt med att göra om väg 562, gamla E4, till stadsgata. Under byggtiden kommer framkomligheten att vara kraftigt begränsad. Det innebär långa köer och längre restid för dig som passerar arbetsområdet.

Första veckan i december, vecka 49, behöver vi leda om trafiken mellan trafikplats Skönsberg och Skepparplatsen i båda körriktningarna. Till och med sommaren 2019 leds trafiken om via delar av körfältet som stängdes när nya E4 öppnades.

För att öka trafiksäkerheten sänker vi hastigheten i södergående körfält på E4 strax söder om Bydalen och vidare in mot Skepparplatsen under rusningstid då de längsta köerna uppstår. Via digitala skyltar informerar vi om vilken hastighet som gäller.

Arbetet innebär också att trafiken styrs med trafikljus på Skönsbergsvägen. Särskilt under rusningstid innebär det köer.

Du som cyklar eller går kommer inte att kunna ta samma väg som vanligt under arbetet. För din egen säkerhet, följ och respektera orangea omledningsskyltar även om sträckan kan bli längre.

Det bästa vägvalet under byggtiden kommer att variera utifrån resmål, tid på dygnet och vilket byggskede som pågår. Behöver du passera arbetsområdet ta extra restid i beräkning, följ orange hänvisning, ta det lugnt och visa hänsyn till våra entreprenörer som jobbar i en trafikerad miljö.

Håll koll på trafikstörningar via webbsidan sundsvallvaxer.se

Satsningar för miljard

Tidigare i höst togs ett gemensamt spadtag för ett 30-tal olika projekt i en av de största satsningarna sedan Sundsvall brann. Det är investeringar på väg och järnväg, men även under marken i vatten och avlopp. Dessutom byggs bostäder i flera områden.

BIRSTA

Trafikverket bygger ett dubbelspår för järnvägen som en del i att göra det enklare för godstrafiken att ta järnvägen till och från Sundsvalls hamn.

MALAND

Ett nytt järnvägsspår ska koppla ihop Ådalsbanan med Tunadalspåret. Under hösten har allmänheten kunnat lämna synpunkter på järnvägsplanen.

BERGSÅKER

Ett triangelspår byggs för att underlätta för trafiken mellan Ådalsbanan och Mittbanan inklusive en ny bro över Timmervägen och Selångersån.

TUNADAL

Tunadalsspåret rustas och elektrifieras för att underlätta för godstransporter till och från Sundsvalls hamn.

STORBRON

Den nuvarande betongbron har stängts av för trafik och ska ersättas med en ny bro.

NYBROGATAN

Grävningar för en ny dagvattenledning är en del i MittSverige Vatten & Avfalls upprustning av ledningsnätet.

VÄG 562

Trafikverket har inlett ombyggnaden av gamla E4 mellan Skönsberg och Selångersån.

E14

Första etappen av nya E14 pågår på sträckan Nacksta-Blåberget.

VÄSTRA STATION

Trafikverket bygger ett nytt uppställningspår och en ny plattform. Sundsvalls kom-

mun bidrar med nya pendlarparkeringar och rustar gång- och cykelvägarna längs Norra Järnvägsgatan.

BEIJER

Bygghandeln på Norra kajen lämnar sina lokaler före årsskiftet och byggnaden rivs. Bostadsutvecklaren Magnolia planerar för 600 bostäder i området.

RESECENTRUM

Skifu sätter spaden i marken för ett nytt resecentrum för tåg och buss vid Sundsvalls Centralstation.

SUNDSVALLS BANGÅRD

Trafikverket bygger om spåren, förlänger plattformar och skapar en ny gångbro mellan stationen och Björneborgsgatan. Investeringar sker även på bangården för att effektivisera trafiken.

NORRA KAJEN

Bygget av projekten Haga strand och Concordia pågår med inflyttning till våren 2019. Markarbeten görs bland annat på Heffners allé, genomfartsgatan i området.

NORRMALM

Sanering pågår av den gamla parkeringen för det kommande hotellbygget som drar i gång efter årsskiftet.

SÖDRA KAJEN

Förstärkning och ombyggnad av Rosenborgskajen lägger grunden för framtida bostadskvarter. Industrispåret plockas bort och får en ny sträckning längre österut.

OSTKUSTBANAN

Trafikverket planerar för dubbelspår på sträckan Dingersjö-Sundsvall som en del i ett framtida dubbelspår på Ostkustbanan till Gävle.

DINGERSJÖ

Järnvägen får ett 2,5 kilometer långt dubbelspår samt en station i Njurundabommen.

HÅLLPLATS STENSTAN

Stadsbussarna flyttas ett kvarter till Esplanaden och parken Oasen byggs om till hållplatser.

MITTBANAN

Järnvägen mellan Sundsvall och Trondheim rustas, delvis med hjälp av EU-pengar. I vårt område handlar det bland annat om ombyggnad av järnvägs korsningar och andra hastighetshöjande åtgärder.

STUVAREN

Skifu har satt spaden i marken för ett nytt parkeringshus i kvarteret Stuvaren, mitt emot centralstationen.

NJURUNDABOMMEN

En ny järnvägsbro byggs över Mjösundsvägen vilket ger utrymme för dubbla körfält och gång- och cykelbana på varje sida.

JUNISKÄR

Trafikverket bygger om och förstärker delar av Juniskärsvägen. Byggstart 2019.

KOVLAND

Trafikverket rustar upp väg 86 genom Kovland med en ny bro över Sättnaån samt ny gång- och cykelväg.

STÖDE

Som en del i upprustningen av E14 planeras för en rastplats i Stöde.

SALLYHILL

Ny gång- och cykelbana byggs längs Sallyhillsvägen.

Från marksanering till byggklart.

Fortum Waste Solutions tar hand om allt!

Fortum Waste Solutions är en helhetspartner när det gäller att få markområden eller tomter sanerade och byggklara. Vi kan ta ansvar för allt från projektering till utförande. Det handlar om rivning, jordsanering, hantering av miljöfarliga ämnen och material samt även all vattenhantering.

Intresserad? Kontakta Andreas Åkerling
(andreas.akerling@fortum.com) så berättar han mer.

Join the
change

Fortum Waste Solutions erbjuder tjänster inom miljövård och materialeffektivitet i Norden. Vi förbättrar material- och energieffektiviteten för våra kunder genom att erbjuda lösningar för återanvändning, återvinning och slutdeponering av avfall samt tjänster för marksanering och miljöbyggande. www.fortum.se/wastesolutions

 fortum

HEDERN

Vi skapar rum för trivsel

Kontakta oss för
verksamhetsanpassade
lokaler för dig och ditt
företag.

www.hedern.se
060-13 53 00
info@hedern.se

Välkommen till
Hedern Fastigheter!

Ny lokalgata byggs genom det blivande småhustomtsområdet.

De gulmarkerade områdena är plats för 19 småhustomter.

Väg 86

Här blir det också nya småhustomter

Förutom de 19 nya tomterna i Kovland skapas nya områden även på Alnö och i Essvik. Totalt handlar det om ett 70-tal villatomter i de tre områdena.

I Ankarsvik planeras ett nytt område på nedsidan Raholmsvägen med plats för 14 villatomter och fyra flerfamiljshus. I Essvik planeras för 35 nya tomter.

Kommunen har inte någon tomtkö, utan när det finns tomter till försäljning lottas dessa ut, till de som anmält intresse.

Det går inte att säga i dag när i tid tomterna kommer ut till försäljning.

– Det kan ske tidigast senhösten 2019 och det kommer vi att annonsera om.

Det är ingen idé att försöka anmäla sig eller visa intresse redan nu, säger Benny Sagmo, projektledare på stadsbyggnadskontoret.

Kovland växer med nya tomter

Kovland får en ny gata och 19 nya villatomter byggs i området intill Ångströms väg. Dessutom gör Trafikverket en upprustning av väg 86 på orten.

Det råder stor brist på småhustomter i Sundsvall. Kommunen har därför gjort en inventering av möjliga områden för nya tomter.

– Sundsvall växer och vi har en stor efterfrågan på tomter, både centralt och lite utanför stan. Därför kommer vi att skapa ett 70-tal tomter i Kovland, Ankarsvik och Essvik, berättar Benny Sagmo, projektledare på stadsbyggnadskontoret.

Först ut är Kovland, där det byggs en ny vägslinga söder om det befintliga vil-

laområdet på Ångströms väg, med plats för 19 nya tomter.

– Kovland är ett av de områden som har stor potential, det ligger nära stan men ändå lantligt. Här finns kommunal service, butik, skola och förskolor. Vi gör också tomterna lite större, cirka 1 200-1 300 kvadratmeter, då vi tror att de som väljer att bo utanför stan gärna vill ha det, säger Benny Sagmo.

Avverkningar är redan gjorda i det aktuella området och entreprenören, YIT, har dragit igång med markarbeten.

– Vi gräver för vatten och avlopp,

fiber och belysning och bygger den nya vägen parallellt. Vi räknar med att vara klar nästa höst, säger Åke Svensson, platschef på YIT.

Trafikverket planerar även för en ombyggnad av väg 86 förbi Kovlands centrum, mellan korsningen Ånsparken och korsningen väg 631/320. Vägen förstärks, rätas och planas ut. En ny bro byggs över Sättnaån. Väster om väg 86 byggs en ny gång- och cykelväg. Korsningarna ska göras trafiksäkrare med särskilda körfält för vänstersvängar. Byggstart är planerad till 2020/2021. ■ ■ ■

Stadsutveckling är vår drivkraft

Vårt fokus är projekt inom beläggning och infrastruktur. Vi har funnits på den svenska marknaden i närmare 30 år och har gedigen kunskap om de lokala förutsättningarna. Vi erbjuder helhetslösningar utifrån kundspecifika behov. Kontakta oss för vägledning och låt oss lägga grunden för ett hållbart samhälle, tillsammans.

www.facebook.com/yitsverige

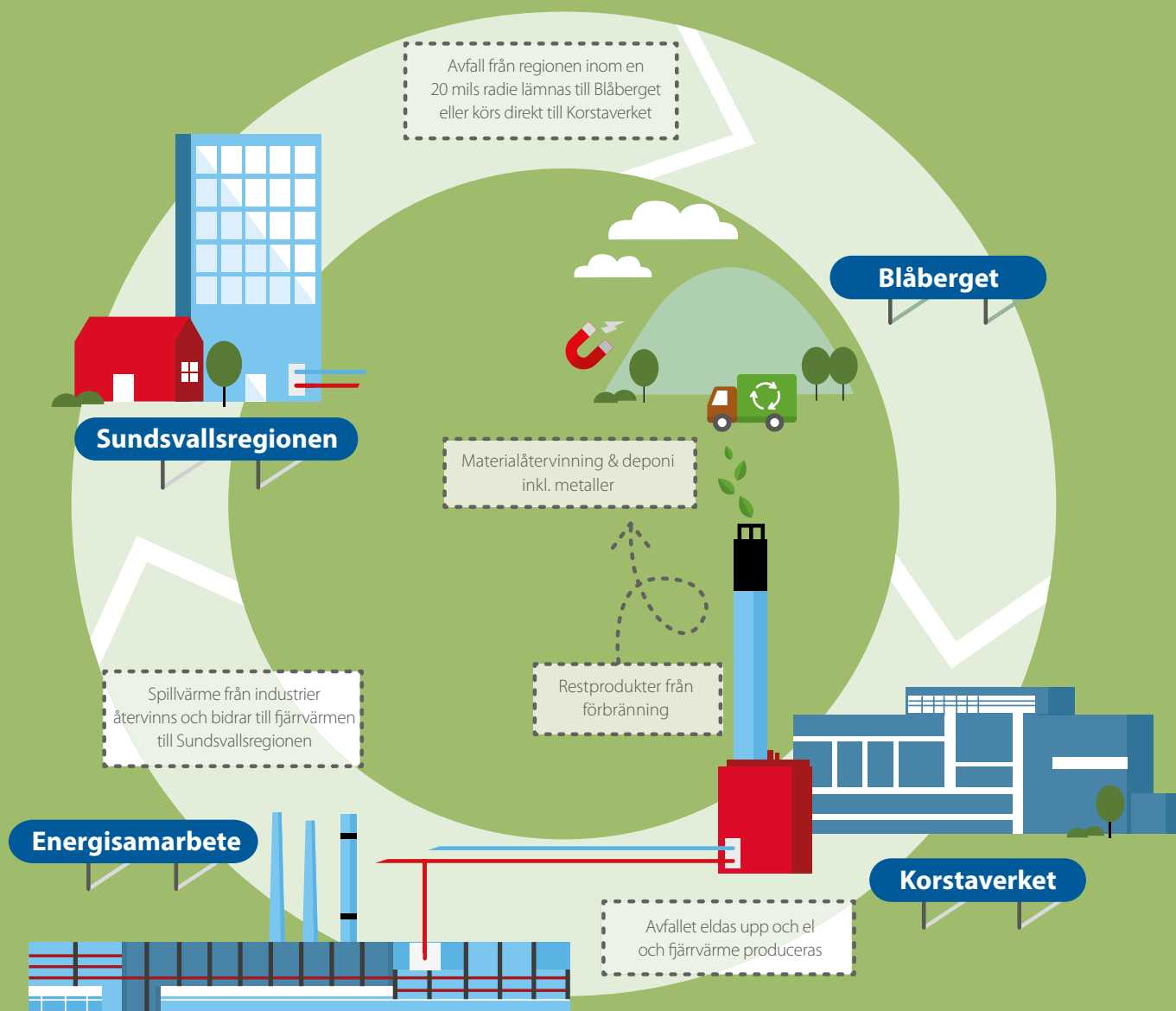
www.linkedin.com/company/yit

Miljövänligt och tryggt med fjärrvärme

Fjärrvärmen tar vara på resurser som annars skulle gå förlorade. Avfall från hushåll och verksamheter i regionen samt rester från skogsindustrin omvandlas till värme genom förbränning. Fjärrvärmenätet gör det också möjligt att ta vara på överskottsvärme från våra lokala industrier.

Fjärrvärme är inte bara ett bra miljöval det är dessutom tryggt och enkelt och sköter sig själv. Det kallar vi energismart!

Låter det intressant?

Ring oss för att få veta mer om din möjlighet att ansluta till fjärrvärmenätet. Tel: 060-19 20 80 | www.sundsvallenergi.se

Jättegrop i centrum när Sundsvall växer

Under hösten har delar av Nybrogatan förvandlats till en jättegrop. Orsaken är investeringar i nya dagvattenledningar och är en följd av nya krav och ett växande Sundsvall.

TEXT: THOMAS EKENBERG FOTO: ANNA THORS

Sundsvall växer och det påverkar även den infrastruktur som finns under marken. MittSverige Vatten & Avfall har under flera år genomfört stora arbeten i centrala stan med att byta ut och förstärka ledningsnätet för att klara framtidens krav.

Ett led i detta är att delar av Nybrogatan har varit avstängd under hösten. Orsaken till avspärrningarna i höjd med järnvägen är ett stort hål intill järnvägen på Nybrogatan, 31 meter långt och 16 meter brett.

Skonsam metod

Det handlar om att lägga ner nya och större dagvattenledningar för att ta hand om regnvatten från de södra delarna av centrala Sundsvall.

Jättegropen vid järnvägen är nödvändig för att kunna dra nya ledningar under järnvägen och för att få plats med en stor bormaskin och stålrör som trycks in under järnvägen.

Metoden kallas augerborrning och innebär att en spiralformad skruvborr inuti ett stålrör roteras och trycks under järnvägen. När borrhuvudet rör sig framåt skruvas lera, sand och sten bakåt i röret.

– Det är en skonsam metod och i det här fallet då vi inte kan gräva av järnvägen är en borrrning det enda alternativet, säger Peter Nylén, projektledare vid MittSverige Vatten & Avfall.

Det krävs ändå omfattande säkerhetsåtgärder och borrrningen genomfördes under några dagar i oktober då järnvägen stängdes av för tågtrafik.

De nya dagvattenledningarna har en

diameter på 1,4 meter och är dimensionerade för att klara de ökade regnmängder som väntas i framtiden i och med klimatförändringarna.

Grävningarna vid Nybrogatan är en del av ett större projekt där nya dagvattenledningar har lagts hela vägen mellan Nybrogatan och Strandgatan, under gamla E4 och vidare ut i Sundsvallsbukten.

Störningar är oundvikligt

Mycket av arbetet är gjort, men en etapp återstår då ledningarna ska kopplas ihop under Köpmangatan. Ett arbete som görs i samband med att Trafikverket bygger om gamla E4, väg 562. Där kommer dagvattenledningen att dras i nuvarande gångtunneln under Köpmangatan som sedan fylls igen.

Det är rejäla dimensioner när MittSverige Vatten & Avfall bygger ny dagvattenledning.

Den spiralformade skruvborren roteras inne i stålroret.

– I ett sådant här stort ledningsprojekt mitt i stan är det oundvikligt med perioder av störningar, med begränsad framkomlighet för boende, näringsidkare och genomfartstrafik. Vi har försökt vara aktiva med att kommunicera vad som är på gång och jag tycker att Sundsvallsborna har visat stor förståelse för vårt arbete, säger Peter Nylén.

Samtidigt som det stora dagvattenprojektet gör MittSverige Vatten & Avfall även stora investeringar i dricksvattennätet, vilket även det syns i centrala stan med grävningar bland annat vid Skepparplatsen och i Busbacken.

Preliminärt ska arbetena vid Nybrogatan vara färdiga under vecka 48 varefter avspärningarna tas bort och trafiken kan släppas fram som tidigare.

Samuel Andersson

ÅLDER: Född 1982

BOR: Lägenhet i centrala Sundsvall

FAMILJ: Sambo

YRKE: Konstnär, jobbar extra bland annat som konstpedagog och tekniker på Sundsvalls museum

FRITID: Tillbringar nästan all ledig tid i ateljén

SMULTRONSTÄLLE: Grevebäcksparken, en väldigt osvensk miljö med stenbroar och mycket grönska runt ån som rinner genom parken

Konstnären Samuel Andersson i sin ateljé i Skönsberg. Fåtöljen han sitter i har han byggt själv.

Konsten tar plats på gamla Navet

Konsten har tagit över Navet. Konstnären Samuel Andersson är en av dem som skapat liv i den tidigare betonggrå busstationen.

– Jag gillar att konsten bara är tillfällig. Det gör det enklare att vara mer öppen och fri i uttrycket, säger han.

TEXT OCH FOTO: THOMAS EKENBERG

Det är högst tillfälligt som delar av Navet fått ny kostym. Utanför vänthallen har bland andra studenter från Mittuniversitetet haft workshops och målat pelarna, något som bland annat resulterat i en regnbågsfärgad design och en rad olika uttryck.

På andra sidan, mot Selångersån, har Samuel Andersson fått i uppdrag att göra något med tre pelare under skärmtaket. Här har de breda betongpelarna klätts in i bitar av tyg och canvas som målats på och fogats samman, en teknik som Samuel Andersson jobbat med under några år.

Jobba med fragment

I hans ateljé i Skönsberg ligger målningarna bokstavligt talat i högar, hopfogade som lapptäcken av bitar av kraftiga bomullstyger och canvas.

Symaskinen står på ett bord i ett hörn av ateljén, som han delar med två andra konstnärer.

– Jag jobbar mycket med fragment och är inte så intresserad av bilder. Jag gillar den kroppsliga känslan och att få jobba med händerna. När jag börjar jobba med en idé så är det inte alltid att de olika bitarna passar ihop, då hamnar de här i högen som början på en ny målning, berättar han.

Att få göra offentlig konst tycker han är kul, särskilt på en plats som Navet där så många passerar och uppehåller sig varje dag.

– Jag tror att pelarna tidigare varit en blind fläck för många och det är kul att få göra något som många kommer att se. Min tanke är också att skapa en levande konst, verket kommer att åldras, få fläckar och bli smutsigt.

Navet är en plats i förändring, i Esplanaden.

Konstbesöket är högst tillfälligt då det gamla hållplatstaket med sina betongpelare kommer att rivas. Men Samuel Andersson gillar att konsten får vara temporär, en tillfällig besökare i det offentliga rummet.

– Det gör att jag kan vara lite friare. Det är också kul att staden utvecklas och att konsten får vara en del av detta och förhoppningsvis uppmärksammas lite mer.

Vill ha reaktioner

Eftersom Navet är en central plats i staden och många kommer att se verket, kan man förvänta sig olika reaktioner på konsten.

– All offentlig konst skapar debatt och det är möjligt att en del kommer att bli förbannade på det jag skapat. En tröst för dem är ju att den bara finns där tillfälligt under cirka ett år, säger han och skrattar.

Men han hoppas på reaktioner, både positiva och negativa.

– Ja, ju fler desto bättre. Det är ju väldigt subjektivt vad som är fint eller fult, så jag har ingen aning om vilka reaktioner jag kommer att få.

Bortglömd scen

Samuel Andersson är född i Sollefteå men har bott i många år i Sundsvall och gick även konstskolan här innan han pluggade vidare på

konsthögskolan i Umeå.

I Sundsvall är han mest känd för att, tillsammans med kollegan Olof Ahlström, skapat konstrummet Falken i en av Mitthems tvättstugor i Skönsberg.

– Tyvärr är

konstscenen ganska bortglömd i Sundsvall,

här finns ingen konsthall och få gallerier och därmed få möjligheter att titta på konst.

Han påpekar också kulturens roll som drivkraft för tillväxt.

– De städer som växer har oftast ett universitet och ett levande kulturliv, den delen underskattas här. Sundsvall utvecklas och det är bra, men det måste kunna finnas mer än bara sport och restauranger. ■■■

”Det måste kunna finnas mer än bara sport och restauranger”

Navet fylls med grönska, konst och färg när bussarna flyttar. Omvandlingen har redan påbörjats med bland annat konstworkshops vid betongpelarna under skärmtaken.

Ny kreativ arena när bussarna flyttar

När bussarna flyttar från Navet kan platsen i stället bli en livfull arena för kreativt skapande.

TEXT: THOMAS EKENBERG FOTO: SUNDSVALLS KOMMUN & THOMAS EKENBERG

Navet kommer att få en helt ny roll i staden. Ombyggnationen av Oasen i Esplanaden har påbörjats och hit flyttar stadsbussarna nästa höst. Och när nya Resecentrum vid Centralstationen är färdigställt kommer regionbussarna att flytta dit.

– När bussarna försvinner rivs också skärmtak och hållplatser och plats frigörs för andra möjligheter, berättar Johan Nordström, planarkitekt vid stadsbyggnadskontoret.

Han leder ett projekt som kallas Navet temporärt och som syftar till att hitta nya vägar för dialog kring stadsplaneringen. Vad ska ytorna runt Navet användas till?

Man har främst inriktat sig mot unga och studenter. De idéer som kommit in i dialogarbetet handlar mycket om grönska, konst och färg. Navet ska vara en plats där det händer saker.

När Navet rivs är tanken att Esplanaden ska förlängas, ytan vid Navet breddas och får alléträd och grönska.

– Utformningen görs också flexibel för att kunna möta framtida förändringar och förslag i området på kort och även längre sikt. Vi skapar därför en generellt användbar yta som ger plats för tillfälliga, mobila och rumsskapande aktiviteter, en temporär testplats, berättar Johan Nordström.

Konst i stadsmiljö

Statens konstråd har också utsett Sundsvall som ett av sex projekt i landet för att jobba med konst i stadsmiljö.

– Det handlar mycket om hur man kan hitta temporära uttryck för konst och kreativt skapande, mötesplatser och aktiviteter. Där är Navet en plats där vi kan pröva olika sätt att arbeta i praktiken, säger Johan Nordström.

FAKTA/AMASTEN

Amasten är ett börsnoterat fastighetsbolag som förvaltar, utvecklar och bygger fastigheter i mindre och medelstora städer. Bolagets fastighetsvärde uppgår till cirka 4 miljarder kronor, varav cirka en fjärdedel är fastigheter i Sundsvall och Timrå.

Amasten bygger 50 nya hyresrätter i centrala Vivsta. Fasaden blir läckert Timråröd.

AMASTEN ÄR NY STOR FASTIGHETSÄGARE I REGIONEN "Vi vill vara med och utveckla Sundsvall och Timrå"

Amasten satsar på Sundsvall och Timrå. Nyligen köptes 21 av Tvättbjörnens fastigheter. Dessutom bygger bolaget 50 nya lägenheter i Timrå, enligt RIKI-konceptet.

– Amasten tror på regionen då Sundsvall och Timrå har fått fart på befolkningstillväxten och det investeras mycket i både bostäder och infrastruktur. Vi vill vara en del i den utvecklingen, säger Mikael Rånes, förvaltningschef på Amasten.

Den 1 oktober tog Amasten över de centrala delarna av Stig Svedbergs fastighetsbolag, Tvättbjörnen, i Sundsvall. Totalt handlar det om 21 fastigheter och 400 lägenheter, men även lokaler och kontor. Svedberg köpte samtidigt in sig i Amasten och blev dess näst största ägare.

– Att få in en engagerad ägare och fastighetsprofil som Stig Svedberg betyder mycket för oss och är en del i vår strategi att växa i Sundsvall och Timrå, konstaterar Mikael Rånes.

Amasten har fastigheter från Skåne i söder till Umeå i norr, med köpet är Sundsvall/Timrå en av bolagets största fastighetshubbar med 550 lägenheter, kommersiella lokaler och hotell Continental.

Genom det nya konceptet RIKI-hus, vill bolaget också bygga nya bostäder på ett miljösamt och kostnadseffektivt sätt. Den första fastigheten enligt konceptet står redan klart i Umeå och nästa projekt byggs i Timrå.

– Vi vill bidra med klimatsmarta och hållbara bostäder som dessutom är prisvärda, berättar Mikael Rånes.

Tillsammans med en kinesisk samarbetspartner byggs husen i moduler i fabrik och skeppas till Sverige där de monteras på plats.

– Vinsterna är många. Med en industriell produktion kan vi höja kvaliteten, få en mer hållbar produktion och samtidigt bygga billigare. Vi kan också halvera byggtiden då markarbeten och grundläggning utförs parallellt, medan modulerna produceras. I Umeå monterade vi fyrvåningshuset med 44 lägenheter på 5 dagar!

I Timrå är bygglovet klart. Här blir det ett sexvåningshus med 50 lägenheter, ettor, tvåor och treor. Läget är centralt i Vivsta med havsutsikt, gångavstånd till både tågstation och centrum med all service.

RIKI – ett nytt smart sätt att bygga bostäder

I Timrå byggs ett sexvånings bostadshus enligt RIKI-hus, ett koncept med moduler. Som byggs enligt svensk kvalitetsstandard, under svensk projektledning, i en fabrik utanför Shanghai, en av världens största modultillverkare. Den industriella metoden gör tillverkningen effektivare, gör att produktionskostnaderna kan sänkas och därmed boendekostnaden.

Husen kan förses med sedumtak och solceller, är mycket välisolerat, har värmeåtervinning och får därmed en mycket låg energiåtgång och låga driftskostnader.

Hyran för en nyproducerad etta på 33 kvadratmeter blir 5 000 kronor i månaden.

Markarbeten startar redan före jul och i januari blir det ett officiellt första spadtag tillsammans med Timrå kommun. Samtidigt blir det också möjligt att registrera sin intresseanmälan för dig som vill bo i det nya huset.

Amasten räknar med tio månaders byggtid, fartyget med modulerna anländer i juni och inflyttning sker i september.

Johan Nordström, stadsbyggnadskontoret, och Anna Molin, Sundsvalls museum, arbetar tillsammans för att låta konsten prägla Navet.

Konst bidrar till att utveckla staden

Konst och kultur blir ett verktyg i stadsplaneringen.

– Konsten kan bidra till att undersöka en plats och skapa en dialog om hur den ska användas, säger Johan Nordström på stadsbyggnadskontoret.

TEXT OCH FOTO: THOMAS EKENBERG

Sundsvalls kommun vill använda konst som ett verktyg för stadsutveckling och kommunen har utsetts som en av sex i landet som får stöd från Statens konstråd för att jobba med detta. Stödet innebär en medfinansiering med upp till 50 procent.

– Det är mycket glädjande att vi har blivit utvalda som en av sex städer i landet bland ett stort antal sökande. Det skapar en möjlighet för oss att jobba med nya metoder och på nya sätt kring hur konst kan bidra till att utveckla platser, säger Anna Molin, kultursekreterare på Sundsvalls museum som arbetar med projektet tillsammans med stadsbyggnadskontoret.

– Det här ger oss möjlighet att arbeta med en plats på helt nya sätt. Konsten

och konstnärer har en friare roll än en tjänsteman på ett plankontor och kan öppna upp nya perspektiv, säger Johan Nordström, planarkitekt på stadsbyggnadskontoret.

Det handlar i första hand om två centrala platser i stan, Navet och det nya resecentrum vid Centralstationen. Viktiga platser i stadsmiljön, noder som många passerar, områden som är i förändring.

Ska utvecklas

I Navet har både etablerade konstnärer och olika grupper deltagit för att i ett första skede skapa en gestaltning kring ett antal betongpelare som senare ska rivras. Men det kommer mer.

– Det som sker på Navet är starten på ett arbete och ska växa vidare. Vi

vet inte i dag exakt vad som kommer att hända. Det får forma sig med tiden, men tanken är att skapa en mötesplats för Sundsvallsborna, vilket också ligger i linje med kommunens kulturpolitiska strategi, säger Anna Molin.

Användbara insikter

Projektet löper till och med 2020 och skapar också nya arbetsformer när stadsbyggnadskontoret och Sundsvalls museum arbetar tillsammans, något som inte tillhör vanligheterna.

– Genom att arbeta med konstnärlig gestaltning kan vi skapa ett engagemang och nytänkande kring en plats som vi kan använda även senare om det ska byggas något på platsen, säger Johan Nordström. ■ ■ ■

Tel: 070-563 26 26

- Produktionsutsättning
- Inmätning
- GPS
- Volymberäkning
- Stomnät

- Maskinstyrning
- Fasadmätning
- Sjömätning
- Skanning
- Mängdreglering

www.mattjanster.se

MED FOKUS PÅ KUNDENS ÖNSKEMÅL UTFÖR VI BLAND ANNAT:

BYGGSTÄDNING | FÖRETAGSSTÄDNING
FLYTTSTÄDNING | BUTIKSSTÄDNING

info@nylandsstad.com
 070-658 71 53
 www.nylandsstad.com

NYLANDS STÄD

PROFFS PÅ RENGÖRING.

Fastighetsspolning – filmning – relining

Låt inte dyra och tidskrävande vattenskador bli beviset på att avlopp eller dränering måste åtgärdas. Förebygg istället skadorna med en snabb och enkel kamerabesiktning.

Du får en tydlig bild över rörens eller stammarnas kondition, plus råd från oss om eventuella lämpliga åtgärder.

Fastigheter från 1980 och tidigare har äldre stammar som med åren kan ha rostet eller via avlagringar fått förträngningar. Bli tryggare - vänta inte för länge.

Vi kan miljöteknik!

Swoosh är ett miljötekniskt företag med kontor i Umeå, Skellefteå, Lycksele, Sundsvall och Örnsköldsvik.

Med 40 anställda och en flotta på 35 specialfordon utför vi uppdrag över stora delar av Norrland.

swoosh

SWOOSH SUNDSVALL 060-60 66 860
 www.swooshsverige.se

Relining • Högtrycksspolning • Fastighetsspolning • Rörinspektion • Avloppsrensning • Slamsugning • Sanering • Avfallshantering • Besiktning • Torr-/vacuumsugning • Miljöteknisk konsultation

Magdalena Nordin och Vivianne Göthe bor båda i kvarteret Hermes, Mitthems senaste bygge. – Det bästa är att det är nära till allt, säger de båda.

De nya invånarna på Södermalm

De är nyinflyttade i Mitthems nyaste hus på Södermalm. Och de trivs.

– Här har vi nära till allt, säger Magdalena Nordin, en av de nya hyresgästerna i kvarteret Hermes.

TEXT OCH FOTO: THOMAS EKENBERG

Populära Södermalm har fått nya invånare. I kvarteret Hermes på Skolhusallén finns Mitthems senaste nybygge som stod klart för inflyttning i somras. De 51 lägenheterna består av ett- och tvåor, samtliga med inglasad balkong.

En av de nyinflyttade är Magdalena Nordin som bor högst upp i en av de två huskropparna som byggts i hörnet Skolhusallén och Nygatan.

– Jag gillar att röra på mig, både gå och cykla, och här kan jag förena nytta med nöje då det är nära till allt, säger hon.

Hon får medhåll av grannen Vivianne Göthe.

– Här är det nära till stan, nära till affären, nära till bussen. Dessutom gillar jag den kvadratsmarta lägenheten. Lättstädad är den också. Perfekt för mig, säger hon.

I en av tvåorna på 56 kvadrat bor Ulla Larsson tillsammans med den 12-årige norska skogskatten Björne. Det är ljus och fräscht med kök och vardagsrum i en öppen planlösning och med den inglasade balkongen som en förlängning av vardagsrummet.

– Men det jag gillar bäst är att alla lägenheter har egen tvättmaskin och att det finns hiss. Tidigare bodde jag i Vinkeltäet, det är ett jättemysigt område, men jag uppskattar möjligheten att kunna tvätta själv när jag vill, säger hon.

Även Ulla gillar närheten till stan och uppskattar också den inglasade balkongen, med utsikt över delar av stan. Och kvällssolen uppskattas, inte minst av Björne.

– Här brukar jag sitta på kvällarna och balkongen är också jättebra för att hänga tvätt, säger hon.

Tillgång till parkeringar brukar alltid vara en viktig fråga för de boende, och i centrala delarna av stan är parkeringsplatserna än mer eftertraktade. I kvarteret Hermes finns lösningen hos grannen. På Allégården finns ett garage. Redan när det byggdes på 90-talet reserverades 40 parkeringsplatser för ett kommande bygge på granntomten.

Pressar hyrorna

De nya husen är så kallade kombohus, som är framtagna av allmännyttans organisation Sabo, för att bygga effektiv-

Ulla Larsson gillar sin inglasade balkong. Hon är en av de nya hyresgästerna i Mitthems nya bygge på Södermalm.

Alla 51 lägenheterna har egna inglasade balkonger.

na trivs

are och pressa byggpriserna och därmed hyrorna. Det officiella spadtaget för projektet togs en snöig februaridag förra året och i augusti i år var det alltså dags för inflyttning.

Få platser

Mitthem äger också ytterligare en byggrätt i området, på grusplanen vid lågstadieskolan Södermalm 2, som under byggtiden fungerat som uppställningsplats. Mitthems fastighetschef Ante Bromée berättar att det i dagsläget inte finns några konkreta planer på att bebygga den.

– Vi vet att skolan gärna vill ha tillbaka sin fotbollsplan. Samtidigt finns ett stort intresse för bostäder centralt och inte så många platser att bygga på.

Mitthem har bland annat skissat på om det skulle gå att bygga ett trähus liknande de som man har längre upp på Södermalm.

– Tomten har också sina begränsningar då det är en ganska brant stigning upp till Nygatan och att trafiken i och ut måste gå via samma utfart på Skolhusallén som de nu byggda husen använder, säger Ante Bromée. ■ ■ ■

Här byggs det fler hyresrätter

Långt upp på Bågevägen i Bosvedjan med skogen som granne bygger Mitthem två bostadshus med åtta våningar och sammanlagt 88 lägenheter. Inflyttning i området, som kallas Byhöjden, ska enligt planerna ske i slutet av 2019.

Det blir nya ledningar i marken när fjärrvärmenätet byggs ut från Kvissleby till Njurundabommen.

– Vi tror starkt på Njurunda som är ett av de hetaste områdena i kommunen, säger Anders Jonsson, vd för Sundsvall Energi, som bygger ut fjärrvärmenätet till Njurundabommen.

Miljöinvestering när fjärrvärmen byggs ut till Njurundabommen

Sundsvall Energi bygger ut sitt fjärrvärmenät till Njurundabommen. Klimatpengar står för delar av finansieringen.

– Vi tror på Njurunda och ser att området kommer att utvecklas positivt. Självklart vill vi vara en del av den lokala utvecklingen, säger vd Anders Jonsson.

TEXT: THOMAS EKENBERG
FOTO: SUNDSVALL ENERGI

I dag är Kvissleby den sydligaste punkten för fjärrvärmen i kommunen. Men utvecklingen i Njurundabommen gör att Sundsvall Energi vill fortsätta expansionen söderut.

Anders Jonsson, vd för Sundsvall Energi, talar om guldkusten.

– Njurunda är ett av de hetaste områdena i kommunen. Den nya E4 med motorvägsstandard finns redan, dubbelspår på järnvägen och ett nytt resecentrum är på gång.

Ökar intresset

Anders Jonsson tror att alla satsningarna medför ett ökat intresse för att bo och verka i området.

– Det är bara början och vi tror att området kommer att utvecklas ytterligare, och där vill vi vara en del av den lokala utvecklingen och bidra

med nödvändig infrastruktur under marken.

Han påpekar också att Njurundabommen är den sista större tätorten i kommunen som inte har fjärrvärme.

Utbyggnaden av fjärrvärmen i Njurunda kommer att ske via det befintliga fjärrvärmenätet i Kvissleby som servas via en panncentral i Svartvik. Satsningen innebär att panncentralen i Svartvik kompletteras med ytterligare en pelletspanna till den biobränslepanna som redan finns. För att knyta ihop det nya nätet byggs också en ny fjärrvärmeledning cirka tre kilometer till Njurundabommen från Kvissleby centrum. Tanken är sedan att fjärrvärmen i Bommen byggs ut successivt. Kyrkmöns skola och Mitt-hems planerade bostadsbygge tillhör de fastigheter som ska anslutas i en första etapp.

– Fjärrvärme är ett rent och bra

Fakta/

Utbyggnaden av fjärrvärmenätet i Njurunda innebär att den befintliga biobränslepannan i Svartvik på 4 megawatt kompletteras med en pelletspanna på 5 megawatt. En tre kilometer lång fjärrvärmeledning byggs från dagens nät i Kvissleby till Njurundabommen och dras bland annat under Ljungan. Investeringen delfinansieras via Klimatklivet, regeringens satsning på klimatsmarta åtgärder. Byggstart planeras 2019.

alternativ med säkra leveranser och det är naturligt att vi ansluter de nya fastigheterna till nätet när vi bygger nytt, säger Lotta Björklund, vd för Mitthem.

Klimatsmart åtgärd

Investeringen delfinansieras med 16 miljoner kronor från Klimatklivet, regeringens satsning på klimatsmarta åtgärder.

– Det här är i högsta grad en investering i en grön, hållbar lösning. Den nya pelletspannan ger inte bara ny effekt i systemet där vi använder ett förnyelsebart bränsle, vi kan också göra systemet fritt från eldningsolja, som både är dyrt och dåligt ur klimatsynpunkt, säger Anders Jonsson.

Fjärrvärmenätet i Kvissleby omfattar även Nolby och byggdes ut i slutet av 90-talet.

– Satsningen har varit en stor framgång och i dag har vi en hög täckningsgrad i området.

Utmaning att korsa Ljungan

Projektförberedelser av utbyggnaden pågår och nästa år sätts spaden i backen. En utmaning, rent byggnadstekniskt, blir att korsa Ljungan.

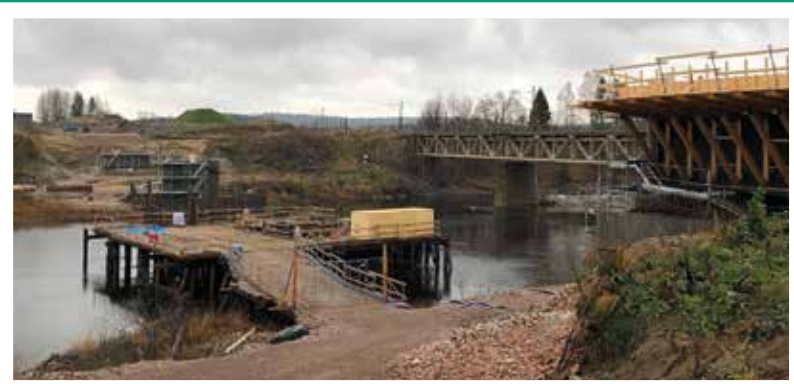
– Det kommer eventuellt att göras med en så kallad styrd borrhning under älven. En liknande lösning har vi även i Kvissleby där ledningen har dragits under älven till Skottsunds äldreboende, berättar Anders Jonsson.

I dagsläget sträcker sig Sundsvall Energis centrala fjärrvärmenät till Bredsand i söder. Nätet på den södra sidan av stan har dessutom förstärkts genom en fjärrvärmeledning i Sundsvallsbron. Men det är i dagsläget inte aktuellt att knyta ihop stadsnätet med nätet i Kvissleby.

– Vi ser inga sådana möjligheter i närtid. På sikt kan det vara en bra idé om vi kan knyta ihop nya bostadsområden efter sträckan, konstaterar Anders Jonsson. ■ ■ ■

Den nya järnvägsbron över Mjösundsvägen blir betydligt bredare än den gamla och får plats med två filer med gång- och cykelbana på varje sida.

Bygget av en ny järnväg medför också nya broar över Stångån och Ljungan.

Byggboom i Bommen

■ Njurundabommen upplever en lokal byggboom då ett antal stora projekt genomförs på orten. Det största projektet är bygget av ett mötesspår för järnvägen, inklusive en ny tågstation, något som gör det enklare att pendla till och från Bommen. I projektet ingår tre nya järnvägsbroar. Bland annat byggs en ny bro över Mjösundsvägen, som dessutom tar bort en gammal flaskhals för trafiken.

En etapp i ombyggnaden av väg 562, gamla E4, rör sträckan Njurundabommen-Nolby som också får ny separat gång- och cykelbana.

Trafikverket planerar också att rusta upp vägarna i centrum med bland annat en gång- och cykelväg längs Njurundavägen och Mjösundsvägen. Området runt den nya stationen får parkeringar för cyklar och bilar och busshållplatser och korsningen Njurunda-

vägen/Mjösundsvägen kan byggas om när busshållplatserna flyttas till stationen.

Ett planprogram har tagits fram för Njurundabommens centrum som visar på hur området kan utvecklas för bland annat bostadsbyggande.

Därtill kan läggas Sundsvall Energis utbyggnad av fjärrvärmen och Mitthems planerade bostadsbygge på orten.

Kyla nästa stora investering i Sundsvall

Fjärrkyla blir nästa stora investering i infrastrukturen i Sundsvall. Genom att använda överskottsvärme från fjärrvärmens i stället för el blir fjärrkyla en hållbar och resurssmart lösning.

TEXT: THOMAS EKENBERG FOTO: SUNDSVALL ENERGI

Fjärrkyla fungerar ungefär på samma sätt som fjärrvärme. I stället för värme distribueras kyla med vatten som pumpas runt i ett ledningsnät. Idén i båda fallen bygger på att det är smartare att använda en central, effektiv och hållbar anläggning för att producera värme eller kyla. Fjärrkylan kan då ersätta en mängd eldrivna aggregat och luftkonditionering.

– Kyla är något som efterfrågas alltmer av våra kunder och under en allt längre säsong. Precis som fjärrvärme är fjärrkyla ett effektivt och klimatsmart sätt att skapa behaglig inomhustemperatur, förklarar Anders Jonsson, vd för Sundsvall Energi.

Samma system

Kylan kan, hur konstigt det än låter, produceras i samma system som fjärrvärmens med hjälp av en absorptionskylmaskin.

– Eftersom kylan efterfrågas på som-

maren och värmen på vintern kompletterar systemen varandra och gör att vi kan ta tillvara resurserna på ett bättre sätt, säger Anders Jonsson.

Sundsvall har ovanligt goda förutsättningar när det gäller både fjärrvärme och fjärrkyla. Basen i systemet är Korstaverket som förvandlar avfall till energi. Industrierna i Ortviken och Östrand bidrar med spillvärme från produktionen.

– Under sommaren får vi ett överskott av energi i systemet. Med fjärrkyla får vi en substantiell lösning för att nyttja en större del av det. I dag används el i hög grad för att producera kyla, den elen kan då i stället användas till annat.

Använda överskottet

Anders Jonsson påpekar att hela verksamheten kännetecknas av ekologisk hållbarhet.

– Systemet bygger på att vi tar tillvara överskottsresurser i samhället och låter de göra nytta en gång till genom

att använda spillvärme från industrin och genom att återvinna energi genom avfallet.

Dricksvatten för kyla

Redan i dag har ett 30-tal fastigheter i Sundsvall en form av fjärrkyla via Sundsvall Energi där man nyttjar kallt vatten från Ljungan och Indalsälven som distribueras via det vanliga vattenledningsnätet.

– Problemet är att vi använder dricksvatten för att kyla fastigheterna och i takt med att stan växer måste det vatten användas till just dricksvatten och inte till kyla.

Anders Jonsson tror att fjärrkylanätet kommer att koncentreras till centrala Sundsvall och Birsta och påpekar att satsningen är långsiktig.

– Vi bygger för framtiden och för att vi tror på Sundsvall. Fjärrkylanätet är något som vi kommer att bygga ut under en 15-årsperiod eller mer, säger han.

Äntligen! Simhallen öppnar

I december invigs den nya simhallen i Sundsvall. Efter mer än två års väntan kan motionärer och tävlingssimmare äntligen inta badet igen.

– Och äntligen har vi ett komplett badhus med simhall, äventyrsbad och relax, säger projektledaren Anna Rydén på Drakfastigheter.

Det var för drygt två år sedan, i september 2016, som den gamla uttjanta simhallen började rivas. – Rivningen blev mer komplicerad än väntat, bland annat för att delar av den gamla grundläggningen återanvänts i det nya bygget. Sedan hittade vi också stora mängder asbest i den gamla byggnaden vilket krävde ett omfattande saneringsarbete och försenade byggstarten, säger Anna Rydén på Drakfastigheter, som varit projektledare för bygget.

Efter rivningen har dock arbetet gått enligt plan.

– Vi har uppnått det vi eftersträfvade,

att skapa en helhet tillsammans med Himlabadet. Äventyrsbadet och relaxen hänger ihop med den nya simhallen med en gemensam entré men också genom materialval och färgsättning. Vi har också kunnat dra nytta av de erfarenheter som personalen på Himlabadet bidragit med, säger Anna Rydén.

Flera smarta och flexibla lösningar är en följd av detta. Bland annat har relaxen fått större ytor och nyttjar lokaler i nya simhallen som även kan användas för funktionärer och sekretariat vid tävlingar.

– En annan unik lösning är de flexibla startpallarna som kan skjutas i sidled och anpassas efter tävling och träning.

Ända sedan 2010 när Himlabadet invigdes har planerna på en andra etapp med en ny simhall funnits. Den nya simbassängen blir nästan fyrkantig, lika lång som förut, 25 meter, men 25,4 meter bred.

Bygget av den nya simhallen har kostat cirka 160 miljoner kronor och har genomförts som en delad entreprenad.

– Det innebär att vi har haft många parter inblandade och olika entreprenörer för bygg, el, ventilation och så vidare. En totalentreprenad, som vi hade planerat först, blev för dyr. Genom en delad entreprenad kunde vi genomföra bygget, säger Anna Rydén. ■■■

VAR FÅR DU INSPIRATION?

ARBETSPLATSER • MÖTESPLATSER • EVENTS

INFO@GRONBORG.NU
WWW.GRONBORG.NU
STORGATAN 73, SUNDSVALL

GRÖNBORG
SUNDSVALLS KREATIVA CENTRUM

Korsningen mellan E14 och Timmervägen byggs om och blir planskild.

Hög standard när Ulrika bygger ny väg

Gotländskan och projektledaren Ulrika Sundgren är ansvarig för det nya vägbygget väster om stan. Sex kilometer fyrfilig väg mellan Nacksta och Blåberget ska byggas i första etappen.

TEXT: THOMAS EKENBERG FOTO: ANNA THORS

Det har länge diskuterats och den nuvarande vägen är både smal, olycksdrabbad och har låg standard. Nu sker äntligen byggstart för den första etappen av nya E14 mellan Sundsvall och Stöde, en sex kilometer lång fyrfilig motortrafikled som ska vara körklar om knappt tre år, i september 2021.

Än så länge har det endast gjorts arkeologiska utgrävningar av läns-museet på platsen för den nya vägen, och Trafikverkets projektledare Ulrika Sundgren berättar att den nya vägen kommer att dras 150-200 meter söder om nuvarande E14.

– Det är en hel del skog på sträckan som måste avverkas. Men vi har också löst in ett dussin fastigheter som måste rivas för att ge plats åt den nya vägen.

Den gotländska dialekten finns kvar, även om Ulrika Sundgren bott många år på "fastlandet". Utbildad civilingenjör inom vägbyggnad har hon 25 år bakom sig inom Vägverket och Trafikverket och har mest ägnat sig åt att bygga vägar. Hon var bland annat ansvarig för det stora E4-projektet söder om Sundsvall mellan Skönsmon och Myre, även det en motorväg, och har nu alltså fokus på ombyggnaden av E14 västerut.

Söder om den nuvarande

Den första etappen inleds väster om Nacksta, vid korsningen Timmervägen, och går till korsningen vid Blåberget.

Trafikanterna kommer inte att störas så mycket av bygget eftersom den nya vägen byggs söder om den nuvarande.

Trafikstörningar blir det dock när de båda trafikplatserna vid Timmervägen och Blåberget ska byggas.

– Strax före korsningen vid Blåberget går den nya vägen ihop med den nuvarande. Där blir det en ny planskild korsning med en bro. Och vid Timmervägen blir det en ny trafikplats med två broar.

Utrymme för det estetiska

Det blir hög standard på den nya vägen som endast får planskilda korsningar.

– Det är roligt att bygga vägar som ger utrymme även för det estetiska och hur vägen ska passa in i terrängen. Vi gör även plats för en faunapassage på sträckan där vilda djur kan passera under vägen, som annars kommer att ha viltstängsel på hela sträckan.

Ulrika Sundgren

ÅLDER: 53 år

BAKGRUND: Utbildad civilingenjör inom väg och vatten. Har arbetat på Vägverket och Trafikverket i 25 år och var bland annat projektledare för den nya motorvägen mellan Skönsmon och Myre

FAMILJ: Särbo, två vuxna barn

BOR: Lägenhet i Härnösand

FRITID: Träna, vara ute i skog och mark, sommarställe på Gotland där hon är upp-vuxen. Är också fritidspolitiker och sitter i skolnämnden i Härnösand

SMULTRONSTÄLLE: "Jag blir alltid imponerad av utsikten från Södra berget"

AKTUELL: Trafikverkets projektledare för E14-ombyggnaden där sex kilometer från Nacksta till Blåberget ska bli fyrfilig motorväg i en första etapp

Ulrika Sundgren är projektledare för ombyggnaden av E14 väster om Sundsvall. Dagens väg är både smal och har dålig standard.

Det är ett stort projekt med en byggkostnad på cirka 300 miljoner kronor. Som projektledare har Ulrika Sundgren det övergripande ansvaret för att ekonomin håller, men även för säkerhet och arbetsmiljö under bygget.

– Ansvarsmässigt är det arbetsmiljön och risken för olyckor som är den jobbiga biten. Det vill man inte vara med om, ändå vet vi att olyckor händer. Att bygga vägar innefattar farliga moment, det är stora maskiner, det sprängs. Det handlar om att så långt som det är möjligt förebygga riskerna och att arbeta systematiskt tillsammans med entreprenören.

Från Sundsvall till Stöde

Planen är att hela sträckan mellan Sundsvall och Stöde ska byggas om.

Den första etappen till Blåberget blir fyrfilig motortrafikled, medan på den övriga sträckan ska den befintliga vägen byggas om till så kallad 2+1-väg. I projektet projekteras även för en rastplats i centrala Stöde.

– Finansieringen är klar för den första etappen. Vi slutför också planeringsarbetet för etapp två mellan Blåberget och Matfors, men vet alltså inte i nuläget när projektet kan slutföras, förklarar Ulrika Sundgren.

När det gäller rastplatsen i Stöde har samråd genomförts under hösten.

Den nuvarande E14 till Blåberget, som fått ny asfalt under sommaren, blir kvar även när den nya vägen står klar.

– Vi kommer att bredda vägrenen till en meter på vardera sidan, vilket gör att

den blir mycket bättre för gångtrafikanter och cyklister. Vägen kommer inte att vara belyst i fortsättningen eftersom den får en annan funktion jämfört med tidigare, berättar Ulrika Sundgren.

Dragning genom stan

En annan arbetsuppgift som ligger på Ulrika Sundgrens bord rör hur en framtida dragnings av E14 genom stan ska se ut. I dag går E14-trafiken på Bergsgatan rakt genom stan.

– När det gäller E14 genom centrala Sundsvall är vi ännu i ett tidigt planeringsskede. Vi ska titta på flera olika alternativ både söder och norr om centrum. Det går inte att säga något i dagsläget om var vi landar i val av lokalisering, säger Ulrika Sundgren. ■ ■ ■ ■ ■

Alexandra Wiberg är Sundsvallstjejen som har huvudrollen i den nya informationsfilmen om det växande sundsvall.

Alexandra visar upp det växande Sundsvall

Studenten Alexandra Wiberg spelar huvudrollen i den nya filmen om det växande Sundsvall.

– Jag är stolt över Sundsvall och nyfiken på allt som händer, säger hon.

TEXT: THOMAS EKENBERG

FOTO: MALIN NORDSTRÖM & MATTIAS GUSTAFSSON

Filmen inleds i klocktornet på GA-kyrkan och avslutas på Sundsvallsbron. Däremellan, på två minuter och 30 sekunder, hinner Alexandra Wiberg ta med tittaren till såväl skogen, järnvägsstationen och kloakerna som Tunadalshamnen och Norra kajen.

Hon är filmens berättare, staden själv, och jämför dagens byggboom med tiden efter Sundsvallsbranden 1888.

Framtidshopp

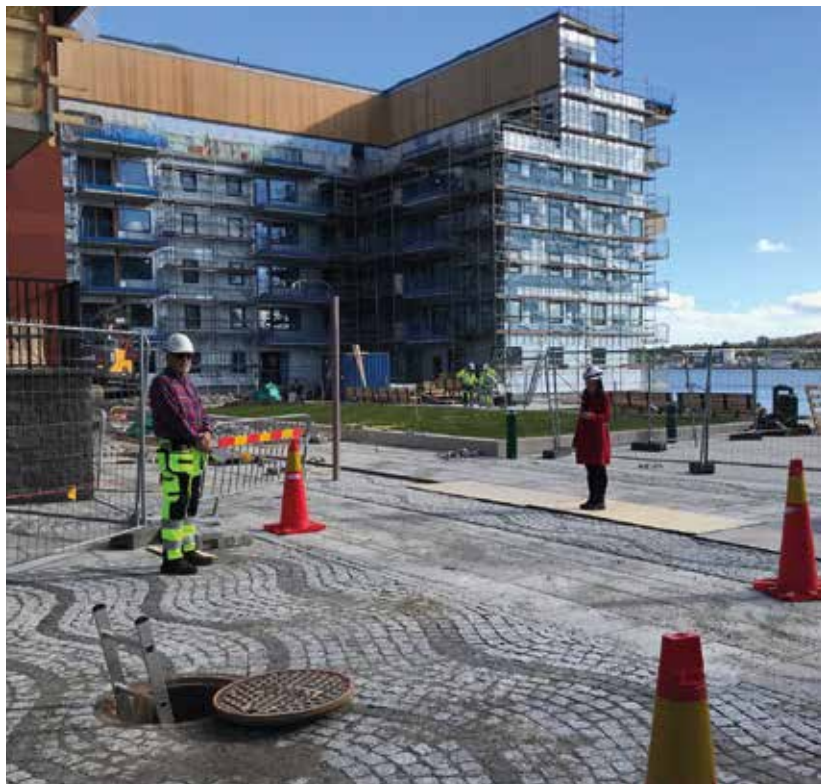
– I min roll vill jag ge en glad och positiv bild av allt som händer i Sundsvall. Filmen förmedlar framtidshopp och visar att stan rustar för framtiden.

Alexandra Wiberg är uppväxt i Sundsvall och pluggar till civilingenjör på Mittuniversitetet. Umgänget med andra studenter har gjort att hon blivit mindre hemmablind, tycker hon.

– De flesta som jag pluggar med kommer inte från Sundsvall, vilket gjort att jag har börjat se staden med andra ögon. Sundsvall är en jättemysig stad men jag kanske har underskattat den lite.

Alexandra älskar musik och teater och är engagerad i Kvartersteatern, som ledare för en ungdomsgrupp men står även själv på scen. Film är inte heller helt nytt för henne.

– Jag fick vara med i en reklamfilm

Filmen spelades in i en mängd kända och mindre kända Sundsvallsmiljöer, som Norra kajen, kyrktornet och ute i tallskogen.

för Mittuniversitetet i vintras och genom den fick jag möjlighet att provspela för den här rollen, som jag sedan fick.

Visar det mindre bekanta

Filminspelningen gjordes under några intensiva dagar på ett antal platser runt om i Sundsvall, både bekanta och mer okända vyer.

– Jag lärde mig mycket och fick se saker som jag inte visste om fanns, som när jag cyklade längs de kilometerlånga gångarna under jorden vid Tivoliverket. Jag fick också veta mer om nya resecentrum vid järnvägen och hur den nya logistikparken hänger ihop med bangården mitt i stan.

Filmen ger en inblick i flera av de stora bygg- och infrastrukturprojekt som pågår eller ska påbörjas i Sundsvall.

– 2021 fyller Sundsvall 400 år och fram till dess är det mycket som händer. Jag är själv nyfiken på det som händer och hoppas att filmen kan bidra till att väcka nyfikenheten hos fler. För även om det blir stökigt i stan när det byggs så blir det ju bättre sedan när det är klart.

Om det blir mer film vet Alexandra inte i dagsläget.

– Men jag är gärna med igen om jag får chansen, säger hon. ■ ■ ■

Fakta/ Sundsvall växer - filmen

Sundsvall växer är en film med Sundsvalls kommun som avsändare, men även MittSverige Vatten & Avfall, Logistikparken och Trafikverket finns med i arbetsgruppen. Filmen har producerats lokalt i Sundsvall av Gullers grupp med Måns Berthas som regissör och Johan Leman som filmare.

Se filmen på sundsvallvaxer.se

Sundsvall växer och fler flyttar till kommunen. Vi har tagit pulsen på två nyinflyttare som berättar om fördelarna med att bo i Sundsvall.

TEXT & FOTO: THOMAS EKENBERG

Swati: Från indisk storstad till babysång och norrsken

Hon bytte myllret i Indiens största stad mot lugnet i Sundsvall. Nu tillhör norrsken och babysång Swatis Injapurams vardag.

– Jag trivs med lugnet och alla vänliga och ärliga människor, säger hon.

Swati Injapuram lämnade Mumbai (före detta Bombay), en av världens största städer med cirka 20 miljoner invånare, för Sundsvall.

– Tanken var att vi skulle stanna i sex månader men nu har vi bott här i två år, säger hon.

Familjen flyttade till Sundsvall då hennes man fick ett erbjudande via sin arbetsgivare, ett internationellt IT-bolag, att jobba med ett projekt på en av de stora myndigheterna i Sundsvall.

Men projektet har förlängts och familjen har dessutom under tiden i Sverige utökats med sonen Svamin, nu nio månader. Och de trivs i Sundsvall.

– Det är framför allt den fantastiska naturen och de genuint ärliga människorna som jag gillar med Sundsvall. Den rena miljön och luften är en annan fördel jämfört med Mumbai.

Genom kommunens inflyttningslots fick de kontakt med en hyresvärd och har nu en lägenhet i de centrala delarna av stan.

Den enda nackdelen med att bo i Sundsvall, menar Swati, är att det är

långt till familj och vänner.

– Jag hade en del hemlängtan, särskilt i början.

Tranviken är en lokal favorit, liksom Norra berget.

– Jag gillar utsikten och där uppe är det också bra om man vill se norrsken, säger hon.

Hon har även upptäckt GA-kyrkan och bland annat deltagit i deras babysång. Skidåkning är en annan aktivitet som hon provat på.

– Vintern med snön är himmelsk vacker och kylan klarar man genom att klä på sig, säger hon.

Swati har en utbildning inom marknadsföring och har bland annat arbetat med IT, kommunikation och media i Indien. I Sundsvall har hon haft svårt att hitta jobb.

– Jag har jobbat en del för ett indiskt företag på distans, men inser att språket är en nyckel, att jag måste lära mig svenska för att kunna få jobb här. Snart börjar Svamin på dagis och jag vill gärna ge Sundsvall en chans, säger hon. ■ ■ ■

Swati Injapuram är för närvarande barnledig med sonen Svamin, nio månader, men jobbar samtidigt för att lära sig svenska för att enklare kunna söka jobb.

Oliver Mattsson har flyttat från Östersund till Uppsala och vidare till Sundsvall där han jobbar på CSN.

Oliver: Har fastnat för utsikterna och landskapet

Av en slump såg Oliver Mattsson en jobbannons som skulle passa sambon. Kruxet? Jobbet låg i Sundsvall. Nu är paret Sundsvallsbor sedan 1,5 år.

– Här har vi promenadavstånd till allt, både jobb och naturupplevelser, säger han.

Efter fem år i Uppsala gjorde ett jobberbjudande att Oliver Mattsson och hans sambo flyttade till Sundsvall. Ingen av dem hade någon koppling till staden innan.

– Det var verkligen ett blankt papper, vi kände verkligen ingen här. Jag kommer från Östersund och min sambo från Umeå, städer där det finns en viss rivalitet med Sundsvall, men vi bestämde oss för att prova.

Kommunens inflyttningsslots hjälpte till med kontakter, både till potentiella arbetsgivare och hyresvärdar.

Nära naturen

Nu har det snart gått 1,5 år och paret trivs. Oliver har hunnit med att plugga på Mittuniversitetet, jobbat på Mittmedia och är nu anställd på CSN, medan sambon jobbar på Sweco.

– Vi bor centralt och har promenadavstånd till allt. Vi gillar båda att vara ute i naturen och uppskattar att ha nära både till Sidsjön och Norra berget.

En annan fördel är det geografiska läget. Det är inte mer än ett par timmars tågres

såväl till kompisarna i Uppsala som familjerna i Östersund och Umeå.

– Något jag saknat i Uppsala är det norrländska landskapet, bergen och skogarna. I Sundsvall finns det på nära håll. Jag gillar också utsikterna. Från vår lägenhet ser vi både norra och södra stadsbergen. Är det fint väder så är även hamnen och Norra kajen bra utflyktsmål.

Oliver får tänka efter för att hitta nackdelar med Sundsvall, men kommer sedan på att stenstan kunde vara mer levande.

– Stadskärnan är vacker och har puls med gott om restauranger och krogar. Men visst kunde man göra mer för att locka människor att vilja vara i stan, fler butiker, lekplatser och varför inte en saluhall, säger han. ■ ■ ■

VÄND!

**Lotsen bygger
nätverk i
Sundsvalls
bostadsområden**

Laila Bergström
är kommunens
inflyttningslots
och underlättar
för människor
som vill flytta till
Sundsvall.

Laila lotsar till en bra start i Sundsvall

IT-konsulter från Indien, ingenjörer från Uppsala eller ekonomer från Skåne. Behovet av arbetskraft är stort i regionen och för att underlätta rekryteringen till Sundsvall finns inflyttningslotsen som en service.

TEXT: THOMAS EKENBERG FOTO: NÄRINGSLIVSBOLAGET

Det råder stor personalbrist inom många yrken och företagen tävlar om kompetensen. En pusselbit för att locka talanger till Sundsvall, förutom spännande arbetsuppgifter, är att livet runt omkring jobbet fungerar. Det är här som Laila Bergström kommer in i bilden. Hon är Sundsvalls kommuns inflyttningslots och har sin arbetsplats på Näringslivsbolaget i Stadshuset.

– Grundsytet är att få fler att flytta till Sundsvall och inflyttningslotsen är en gratis service för företag och myndigheter i Sundsvall som har behov av att rekrytera.

Brist inom många yrken

IT-sektorn har stora rekryteringsbehov i Sundsvall och Laila Bergström har tillsammans med näringen deltagit på flera event för att locka människor att flytta hit. Men behovet finns inom många yrkesgrupper som ingenjörer och vårdpersonal.

Ofta finns en medföljande som också behöver jobb, familjen behöver någonstans att bo, barnen behöver skola och dagis. Det kan vara ganska höga trösklar

som måste passeras för att en flytt ska bli verklighet.

– Om man känner att starten i Sundsvall blir bra för hela familjen är det lättare att våga ta steget till nystart. Det är också större chans att de kommer att trivas och stanna kvar.

Stor utmaning

Laila Bergström hjälper till med de praktiska frågorna och kan förmedla kontakter till fastighetsägare, rekryteringsfirmor, skolor eller föreningslivet beroende på vilka behov som finns.

– Den största utmaningen är att hitta hyreslägenheter. De flesta som flyttar hit vill gärna hyra något under den första tiden för att känna sig för. Jag har bra kontakter med alla större hyresvärdar, men problemet är att det är brist på lägenheter.

Tjänsten som inflyttningslots har funnits sedan 2016 och sedan dess har Laila Bergström byggt upp ett nätverk som ska underlätta för dem som vill flytta hit. I nätverket finns även "vanliga" Sundsvallsbor i olika bostadsområden som de nyinflyttade kan vända sig till för att få veta mer om hur det är att

bo i just det området.

Nyligen lanserades också en digital inflyttnings tjänst där Sundsvall är en av pilotkommunerna, där man kan hitta bostadspriser, pendlingsavstånd, men även se var närmsta apotek eller simhall finns.

– Den digitala tjänsten svarar på många frågor kring olika bostadsområden och hur man orienterar sig i stan. Var är bästa mataffären, vilken golfbana ska jag välja? Var är den närmaste buss-hållplatsen?

Varför väljer människor att flytta till Sundsvall?

– Många uppskattar närheten. Här kan du bo och ha nära till både havet och skidåkningen. Du slipper bilköer och det är lätt att ta dig både till slalombacken och city. Sundsvall ligger mitt i landet och har bra kommunikationer åt alla håll. ■ ■ ■

**Kolla in ditt
bostadsområde:
Valkommen-hit.se**

Ställ om klockan till byggtid

Sundsvall växer och när vi bygger om blir det trångt att ta sig fram. Om vi alla hjälps åt kan vi få det att fungera. Undvik att åka ensam i bilen. Försök att resa vid annan tid, välj att ta bussen, cykla eller gå eller välj att resa en annan väg.

Förändringens tid för stationsområdet

Snart påbörjas bygget av resecentrum vid Centralstationen. Projektet innebär inte bara en rejäl ombyggnad av stationshuset utan hela området byggs om för att bli ett nav för både tåg och bussar.

TEXT: THOMAS EKENBERG
ILLUSTRATION: MAF

Det kommer att hända mycket i området runt Centralstationen under de kommande åren när resecentrum ska byggas.

Sundsvalls kommuns fastighetsbolag SKIFU äger stationsbyggnaden och ansvarar för förvandlingen av stationsområdet tillsammans med stadsbyggnadskontoret. I projektet ingår en ombyggnad av stationshuset och bygget av en ny bussterminal.

Trafikverket, som ansvarar för spår och plattformar, planerar i nästa skede för en stor ombyggnad av spårområdet.

Dessutom fortsätter Trafikverket ombyggnaden av gamla E4 med delen Selångersån-Resecentrum med start nästa år, vilket bland annat innebär att gångtunnlarna under Köpmangatan och Parkgatan försvinner och korsningen ut- anför stationen byggs om till en rondell.

SKIFU är redan igång med att bygga ett nytt parkeringshus och göra en ombyggnad av ett kontorshus i kvarteret Stuvaren på andra sidan Landsvägsallén.

En av de första delarna som kommer att byggas under nästa år är en ny gång- och cykelväg med en bro över Parkgatan till stationsområdet.

– Tanken med den nya passagen är att skapa en ny entré till stationsområdet som ger ytterligare en väg till och från stationsområdet, vilket underlättar både under byggtiden och efteråt, säger Peter Clemin, vd för SKIFU.

Upphandlas under våren

Under 2019 kommer också ombyggnaden av stationshuset och bygget av den nya bussterminalen i gång. Hela arbetet görs i en entreprenad som ska

Bussterminalen byggs på området framför stationsbyggnaden. En inglasad gång planeras också över spårområdet till Östermalm.

Åtta steg till ett nytt resecentrum

1. Stationshuset från 1925 är skyddat som byggnadsminne och exteriören bevaras men kommer att genomgå en omfattande renovering och förändring invändigt. Där Pressbyrån finns i dag kommer man till exempel att kunna ta rulltrappan ner till bussterminalen. Kiosken flyttas till byggnadens sydöstra hörn.
2. Bussterminalen kommer i huvudsak att inrymmas under jord och får ett busstorg med plattformar mot Landsvägsallén (gamla E4).
3. En ny gång- och cykelväg med bro över Parkgatan söder om järnvägsbron byggs för att skapa en ny entré till stationsområdet.
4. Planen framför stationshuset höjs upp och byggs om vilket skapar bättre korttids-parkeringar och gör huvudentrén tillgänglig för funktionsnedsatta.
5. Trähuset som står öster om stationen flyttas ett 30-tal meter österut och får en ny bottenplatta för att komma i samma nivå som stationshuset.
6. Mellan stationshuset och trähuset blir det plats för ett taxitorg.
7. En väderskyddad gång- och cykelpassage byggs över spårområdet för att länka samman stationsområdet och perrongerna med Östermalm. Byggstart för den blir först när kombiterminalen flyttat från området.
8. I anslutning till gångpassagen görs också långtidsparkeringar intill Björneborgsgatan där kombiterminalen håller till idag.

upphandlas under våren.

Dagens parkering framför stationshuset försvinner och här hamnar bussterminalen under jord med ett busstorg mot Landsvägsallén. I projektet ingår också en flytt av det gamla trähuset öster om stationen och rivning av den gamla boulehallen öster om McDonalds.

Tillfälliga lösningar

– Den stora utmaningen under byggtiden blir att klara flöden för trafik och passagerare. Tåg och bussar slutar inte att gå bara för att vi bygger och en stor del av ytan framför stationen kommer att grävas upp. Här skissas vi på tillfälliga lösningar både väster och öster om stationen, berättar Peter Clemin.

Enligt planerna ska nya rese-

centrum stå klart år 2020, och är en satsning på drygt 200 miljoner kronor.

När resecentrum står klart kommer långfärdsbussar och busstrafiken till kommunens ytterområden att flyttas från Navet. Området länkas också ihop med stadsbussarna som får nya hållplatser på den ombyggda Landsvägsallén.

En iögonfallande förändring i området blir den långa inglasade tub som planeras från stationshuset via plattformarna och vidare över spårområdet till Östermalm. Den kommer dock inte att kunna byggas förrän kombiterminalen i området flyttat till Tunadalshamnen. Då byggs även nya parkeringar i anslutning till Björneborgsgatan.

Fakta/Sundsvalls centralstation

I början av 1900-talet började planerna på en Ostkustsbana ta form. Den skulle binda ihop städerna efter Norrlandskusten med järnvägen Gävle-Stockholm. 1925 stod den första delen klar, mellan Härnösand och Sundsvall. Samma år invigdes också stationsbyggnaden. Två år senare var hela sträckan till Gävle klar och den gamla stationsbyggnaden, där det i dag är casino, lades ned.

Centrum får ett tillskott på 450 parkeringsplatser när parkeringshuset mitt emot Centralstationen står färdigt. Med hjälp av led-belysning kommer fasaden att skina i olika färger.

Ljuset kommer till Stuvaren

Det nya parkeringshuset i kvarteret Stuvaren mitt emot Centralstationen kommer att skina som en regnbåge med hjälp av led-belysning.

TEXT: THOMAS EKENBERG
ILLUSTRATION: TYRÉNS

Bygget av det nya parkeringshuset har dragit i gång under hösten och ska stå färdigt vid nästa årsskifte 2019/2020.

– Ett nytt parkeringshus har diskuterats i många år och var aktuellt redan när Bolagsverkets fastighet byggdes för tio år sedan. Sedan dess har det även byggts bostäder i inre hamnen och det planeras för fler. Även ombyggnationen av Centralstationen gör att behovet av parkeringsplatser ökar i området, säger Peter Clemin, vd för SKIFU, som bygger parkeringshuset på uppdrag av stadsbyggnadskontoret.

Parkeringshuset får 450 p-platser och byggs i anslutning till kontorshuset som finns på platsen. Här kommer också att finnas plats för motorvärmare och elbilsaddning.

Trygg känsla

Det nya bygget får en fasad i glas och betong och en avancerad led-belysning gör

det möjligt att växla färg i fasaden.

– Parkeringshuset ska upplevas som välkomnande och tryggt och där är belysningen en viktig del. Av samma skäl använder vi glaslameller i väggarna och glasdörrar för att skapa en öppen och trygg känsla, påpekar Peter Clemin.

Publika lokaler

I projektet ingår även en ombyggnad av det befintliga kontorshuset. Där har hyresgästerna tillfälligt flyttats till andra lokaler. Huset byggs på med en extra våning och får ett nytt tak. Dessutom görs grävarbeten på husets norra sida vilket gör att den nuvarande källarvåningen hamnar i markplan.

– Tanken är att vi ska kunna ha publika lokaler i båda ändar av huset, för exempelvis butikverksamhet. Övriga våningar i huset blir kontor, säger Peter Clemin.

Totalt investeras cirka 180 miljoner kronor i ny- och ombyggnad av kvarteret. ■ ■ ■

Logistikparken blir ett resecentrum för gods

Ett resecentrum är en plats där du kan byta transportsätt under din resa. Logistikparken blir en plats där godset kan byta transportsätt. Då kan vi flytta över långväga gods från väg till järnväg och sjöfart. Det är bra för miljön och bra för våra företag.

För att du ska kunna resa effektivt, krävs att det finns resecentrum där bilar, busar, tåg och kanske flyg möts på samma plats.

I centrala Sundsvall vill kommunen utveckla tågstationen till ett resecentrum så att det ska vara lätt för människor att resa till och från Sundsvall. En knutpunkt för människor. På samma sätt vill vi att området kring Tunadalshamnen ska utvecklas till ett resecentrum, men för gods istället.

Hamnen är idag redan ett resecentrum för gods, men behöver förbättras och byggas ut.

Hamnen är för liten och järnvägen för gammal och dålig. Dessutom ligger kombiterminalen, dit godstågen kommer, vid centralstationen mitt i Sundsvall.

Den satsning som nu ska göras innebär att vi flyttar kombiterminalen så att den

blir granne med hamnen. Hamnen får en egen containerhamn och kombiterminalen kommer kunna ta emot långa godståg. På det sättet kan tåg, fartyg och lastbilar mö-

tas på samma plats. Godset kan byta transportsätt för att resa vidare till sin slutdestination. Sundsvall Logistikpark blir ett resecentrum för gods.

Det bästa av allt är, att när detta resecentrum blir klart, kan godset resa längre sträckor med tåg och fartyg, och resa en kortare bit med lastbil. Mycket bättre för miljön! Det kommer också att få plats med mer gods i resecentrumet - vilket är bra för näringslivet. Mer gods ger mer affärer som ger mer jobb, men på ett hållbart sätt. ■

Läs mer på www.sundsvalllogistikpark.se

Kombiterminalen i södra delen av bangården ska enligt planerna flyttas till Tunadalshamnen.

Stora investeringar väntar på Sundsvalls bangård

Nya perronger och en ny passage över spåren. Det är bara två delar i det omfattande paketet att bygga om Sundsvalls bangård.

– Vi vill öka kapaciteten på järnvägen och säkerheten för resenärerna, säger projektledare Robert Pettersson.

TEXT OCH FOTO: THOMAS EKENBERG

Sundsvallsborna kan räkna med att området kring Centralstationen kommer att vara en byggsplats under ett antal år framöver. Redan nästa år startar bygget av nya resecentrum, som både medför att själva stationshuset byggs om och att planen framför omvandlas till bussstation.

Säkrare med mer trafik

När det står klart kommer, enligt planerna, nästa stora projekt i området att ta vid: en ombyggnad av bangården.

– Det handlar om att höja kapaciteten så att vi kan ta emot fler tåg, både gods- och persontåg. Men också att göra spårområdet säkrare för resenärerna med en planfri passage över spåren till och från tågen, säger Robert Pettersson, Trafikverkets projektledare.

Ombyggnaden av bangården är en komplicerad historia.

– Trafiken måste fungera under hela byggtiden, samtidigt har vi kontaktledningar med högspänning och andra

utmaningar säkerhetsmässigt när vi arbetar i spårområdet.

Den första förutsättningen för att arbetet ska kunna komma i gång är att kombiterminalen flyttas, enligt planerna till den nya logistikparken vid Tunadalshamnen.

– Det frigör ytor som vi kan nyttja för att skapa nya uppställnings- och serviceplatser för tågen, berättar Robert Pettersson.

Omfattande projekt

Flera delar ingår i ombyggnaden. Bland annat vill Trafikverket byta ut det gamla ställverket, bara det ett omfattande arbete med en prislapp på cirka 200 miljoner kronor.

Stora förändringar med nya spår görs också i den södra delen av bangården, som bland annat ska göra det enklare och snabbare för tågtrafiken att ta sig in och ut till bangården. Här ingår även ett nytt industrispår till Kubal.

– Det kommer också att minska antalet bomfällningar i centrala stan, då en

Väderskyddet på de nuvarande perrongerna är k-märkta och ska renoveras för att sedan sättas upp på de nya perrongerna efter ombyggnaden.

del godståg i dag måste åka genom stan och vända för att nå vissa av spåren på bangården.

Dubbelspårsutbyggnaden på Ostkustbanan är en annan viktig bit i järnvägspusslet vid bangården, där den första delen ska byggas mellan Sundsvall och Dingersjö, med planerad byggstart 2024.

En första delsträcka mellan bangården och korsningen vid Fridhemsgatan på drygt två kilometer kommer förmodligen att tidigare läggas med en planerad byggstart 2022. Sträckan innefattar också nya järnvägsbroar över Björneborgsgatan och Fridhemsgatan.

– Genom att bygga om de södra ban-delarna först kan vi enklare styra om trafiken på bangården och skapa mer

utrymme för den kommande ombyggnationen av plattformarna.

För tågresenärerna är det ombyggnaden av plattformarna som kommer att märkas mest. De blir längre och bredare än i dag, och flyttas också en bit västerut. För att öka säkerheten

för tågpassagerarna byggs dessutom en väderskyddad gångpassage över spåren till plattformarna. Den planeras även få en förlängning till Östermalm.

K-märkt tak

De skärmtak som finns på perrongerna i dag är k-märkta och kommer att plockas ner, renoveras och sättas upp igen. Ombyggnaden medför också att sex persontåg kan stå vid perrongen samtidigt, jämfört med dagens fyra.

Robert Pettersson ser arbetet med plattformarna som en av de stora utmaningarna i projektet.

– Det är ofrånkomligt att det kommer att innebära störningar för resenärerna. Vi kan inte stänga av bangården under byggtiden, men tågtrafiken kommer att påverkas.

Tidplanen är osäker och det är också svårt i dagsläget att säga hur lång byggtiden kommer att bli.

– Vi räknar med 3–4 års byggtid så Sundsvallsborna kommer att få stålla in sig på att det kommer att bli stökigt.

Totalt handlar det om investeringar på cirka 750 miljoner kronor i Sundsvall bangård. Läger man till dubbelspårsutbyggnaden till Dingersjö är det en satsning på drygt 3 miljarder kronor på järnvägen i Sundsvall.

– Satsningarna görs för att möta framtidens trafik. Vi ser att trafiken ökar, enligt prognoserna kommer vi få se en ökad trafik av både gods och människor, och bygger för det, säger Robert Pettersson. ■ ■ ■ ■

”Det är ofrånkomligt att det kommer att innebära störningar för resenärerna”

Byggstök väst på stan

Det händer mycket även väst på stan. I området runt Västra station rustas hus, vägar och byggs nytt vid spåren.

Ombyggnaden finansieras delvis med EU-medel och är en del av projektet Mittstråket.

Trafikverket, Sundsvalls kommun och det kommunala fastighetsbolaget Skifu är inblandade i upprustningen av området runt stationen.

- Trafikverket ansvarar för spåren och har redan byggt en ny säkrare gångpassage över spåren med fällbara bommar. Dessutom byggs en ny plattform och ett nytt uppställningsspår. Allt för att göra spårområdet säkrare men också för att kunna klara en ökad tågtrafik. Klart hösten 2019.

- Sundsvalls kommun ansvarar för

området runt stationen och gör flera förbättringar för gående och cyklister. Bland annat byggs en ny passage över Norra järnvägsgränd och gång- och cykelbanan längs gatan västerut rustas upp. Dessutom byggs nya pendelparkeringar väster om stationen. Kommunens arbeten väntas genomföras under nästa år.

- Skifu äger det gamla stationshuset som stått tomt i många år och har gjort en utredning för att se hur stort renoveringsbehovet är av det gamla huset, som är byggt kring 1885. Renoveringen ska enligt plan vara klar nästa sommar.

Ombyggnaden av Skolhusallén påverkar också boenden väst på stan, då möjligheter till vänstervägar har byggts bort på gatan.

Dessutom får stadsdelen nya invånare – åtminstone under dagtid – då eleverna från Södermalms skola har flyttat till Åkersviksskolan, medan deras skola renoveras. Kommunen har byggt ett övergångsställe i korsningen Floragatan-Södra Järnvägsgatan och ett farthinder mellan Västra station och Åkersviksskolan för att förbättra säkerheten för skolbarnen.

Sprängning i Binböle m.m - följ vårt arbete på Facebook

Vi krossar berg med moderna transportabla verk och levererar grus från våra egna täkter i Binböle, Kallsta och Torsboda!

Frölén Kross AB
Frågor och beställning till Maria:
0611-214 40, 070-654 72 70
www.frolenkross.se

LUNDINS Elektriska

Vi hjälper dig med elinstallationer inom industrin, butiker, bostadsrättsföreningar, hotell, kontor, småhus och från stora kablar till optofiber.

Med våra 30 medarbetare är vi både rutinerade och nytänkande.

Vi är lokala i Sundsvall men utför installationer i hela Sverige. Just nu etablerar vi oss i Östersund (Åre/Vemdalen).

Ring Lundins el!

Kontakt:

info@lundinsel.se
060-15 87 60

Sundsvall Växer

**-En film om byggtid, byggboom
och stadens utveckling**

Under de närmsta åren kommer det att byggas och grävas på många håll. När det händer mycket samtidigt kan det upplevas som stökigt och trångt.

För att berätta om vår historiska utveckling och för att ge Sundsvallsborna en inblick i flera av de stora satsningar som görs i Sundsvall så har Sundsvalls kommun tillsammans med Trafikverket tagit fram en film.

Klicka in på sundsvallvaxer.se för att se filmen och läsa mer om alla spännade projekt.

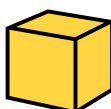
SNART ÄR DE SISTA BITARNA PÅ PLATS!

SAVE THE DATE 30/11

Nu är det dags att planera in vår stora invigning på Vårdshusvägen 2 i Gärde, Sundsvall!

BEIJER SUNDSVALL • NORRA KAJEN 1 • 075 241 1673 • BEIJERBYGG.SE
ÖPPETTIDER: MÅN-FRE 06.45-18 • LÖRDAG 09-13 • SÖNDAG STÄNGT

BEIJER
BYGGMATERIAL

Ljusspel med inspiration från Sidsjöns is

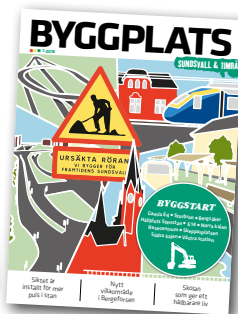
FOTO: PERNILLA NORDSTRÖM

■ Ismagasinet i Grönborgsområdet får nytt liv. Skifu renoverar lokalerna som också fått en ny konstnärligt utsmyckning med stöd av Statens konstråd.

Det är konstnären Catrin Andersson som med sitt verk COR/R/E/LATION lyser upp fasaden.

Grunden i verket är en tio meter lång kolteckning som tillsammans med vatten och is från Sidsjön bildar ett mönster på ljussatta paneler.

Ismagasinet är byggnadsminnesmärkt och användes från slutet av 1800-talet som lager för isblock från Sidsjön.

Har du missat tidigare nummer av Byggplats?

Byggplats Sundsvall är informationstidningen som beskriver de stora infrastruktursatsningar som just nu görs i regionen.

Tidningen ges ut till alla hushåll i Sundsvalls kommun.

Du kan läsa artiklarna från både detta och förra numret på vår hemsida www.byggplatssundsvall.se

JOURNALISTHUSET

CRAMO EXPRESS SNABB SERVICE FÖR BYGGPROFFS

FÖR EN BRA DAG PÅ JOBBET
Heffnersvägen 1, 060-52 51 50

C R A M O

Förr: Den gamla träbron fotograferad i början av 1900-talet.

Nu: Betongbron har stängts av för all trafik i väntan på rivning och trafiken leds om via Badhusparken och en tillfällig bro uppströms.

Storbron byter skepnad igen

FOTO: SVEN NILSSON & THOMAS EKENBERG

Storbron har under många år fungerat som en viktig länk för trafik och människor som ska korsa Selångersån. Bilden är tagen i början av 1900-talet och visar den gamla träbron som fanns på platsen fram till 30-talet då den nuvarande betongbron byggdes.

På bilden syns inga bilar på stadens gator, bara någon enstaka hästskjuts och människor som promenerar eller njuter av utsikten från bron.

På andra sidan ån i korsningen

Storgatan-Skolhusallén skymtar Hellbergska huset, ett av få hus som överlevde den stora stadsbranden 1888 men som revs 1947. I huset hade bland annat den välbekanta Sundsvallsfotografen Maria Kihlbaum sin fotoateljé.

I dag har den nuvarande bron spelat ut sin roll som förbindelse-länk och stängts av i väntan på rivning. År 2020 ska Storbron version 3 stå färdig och under tiden får både bilar och gångtrafikanter ta omvägen via den tillfälliga bro som byggts en bit uppströms. ■ ■ ■

Bergvärme på kundens villkor!

- ✓ Informationsmöte
- ✓ Besparingskalkyl
- ✓ Offert
- ✓ Installation
- ✓ Slutbesiktning
- ✓ Service & Underhåll

"Vi förklarar varje steg i processen, såväl kostnader som det praktiska utförandet, i förväg."

Boka ditt informationsmöte redan idag!

RING: 060-15 00 49

BERGVÄRME EN REN VINST!

www.bergvarme.se

Titta in i lägenheterna på Byhöjden!

I en skogsbacke, en bit upp längs Bågevägen i Bosvedjan bygger Mitthem två höghus med sammanlagt 88 ytsmarta hyresrätter.

Lägenheterna beräknas vara klara i slutet av 2019 – men redan nu kan du titta in i lägenheterna. Scanna valfri QR-kod med din mobil eller besök www.mitthem.se/byhojden

1 rum & kök

2 rum & kök

3 rum & kök

Rökfria hus

Nära till motionsspår

Diskmaskin

Nära till bussen

Laddplats för elbil

Solceller på taket

Tvättmaskin & torktumlare